

ER JEG VÆRD AT ELSKE?

EN KRITISK UNDERSØGELSE AF UNGES
ANERKENDELSESBETINGELSER I SAMFUNDET

UDARBEJDET AF:
JASMIN THORUP SCHMIDT

Titelblad

Specialets titel:

Er jeg værd at elske?
En kritisk undersøgelse af unges anerkendelsesbetingelser i samfundet

Roskilde Universitet
Speciale i Sundhedsfremme & sundhedsstrategier
Forår 2021

Vejleder: Christina Dilling Munk

Anslag: 121.667
Afleveringsdato: 6. april 2021
Referencesystem. APA

Udarbejdet af: Jasmin Thorup Schmidt
Studienummer: 64678

Abstract

Background

An increasing amount of young people in Denmark experience poor mental health. While the influence and significance of social background on young people's prosperity has been illuminated through many years of research, new research cannot solely identify social background as the main influence on mental health. This points to a change which affects vulnerability differently and broader than prior research has shown.

Aim

The aim of this thesis is to contribute with a study, that can uncover and explain reasons as to why more and more young people show a decrease in mental health. With a scientific theoretic approach in critical hermeneutic, the focus of this thesis is to undertake a critical analysis of the structural conditions in society based on a normative recognition ideal.

Method

Based on the scientific theoretic approach in this thesis, which places itself within critical hermeneutic, the conclusions have been made through the dialectical interplay between theory and social reality. The qualitative research method, based on four young women's personal experiences and sentiment, is used to achieve an interpretive understanding of the field.

Results

This thesis' results show that the structural changes in society influences people's ability to gain recognition negatively, thus activating a feeling of worthlessness in regards to love and affiliation. This results in an internal fight, in which people have to act contrary to their own feelings and values in order to gain or maintain recognition. This absence of meaningful affiliations in their lives diminishes their mental health.

Conclusion

The study concludes, that the informants internalize societal norms, which triggers a stronger perception of being inadequate and thus unworthy of love and affiliation. The analysis and accompanying partial conclusions show that the consequences attached to the absence of recognition in the lives of young people results in a unconscious acquisition of destructive behavioral patterns. This thesis thus demonstrates that structural conditions for recognition in society directly affects the informants mental health. The dialectical interplay strengthens the probability that the conclusions stated in this thesis can be applied on a wider group of young people than what has been studied in this paper. Therefore signifying the relevance of a structural focus in order to improve young people's mental health in the present.

INDHOLDSFORTEGNELSE

Forord	4
Indledning	5
Problemfelt	7
Afgrænsning	10
Videnskabsteori	11
Hermeneutikken	12
Filosofisk hermeneutik	12
Kritisk hermeneutik	13
Anerkendelsesideal	15
Anerkendelse	16
Helhjertet	17
Specialets anerkendelsesideal	20
Specialets forforståelse	21
Teoretisk ramme	22
<i>Konkurrencestaten</i>	23
<i>Præstationsamfundet</i>	23
<i>Selvets kultur</i>	24
<i>Accelerationssamfundet</i>	25
Det skamfyldte samfund	26
Eksisterende empiri	27
Metode	30
Kvalitativ semistruktureret interview	31
Udvælgelse og præsentation af informanter	32
Etiske overvejelser	33
Efterbehandling af empiri	33
Analysestrategi	34
Meningsfortolkning	35
Analyse	36
Analysetema 1: Den overfladiske kærlighed	38
Analysetema 2: Den selviske kærlighed	42
Analysetema 3: Online kærlighed	46
Analysetema 4: Behovet for selvrealisering	51
Analysetema 5: De unges selvforhold	56
Konklusion	61
Perspektivering	63
Litteraturliste	65

Førord

Nærværende specialeafhandling er udarbejdet af Jasmin Thorup Schmidt på 4. semester af kandidatuddannelsen i Sundhedsfremme og sundhedsstrategier på Roskilde Universitet.

Specialeprocessen har været udfordrende, men ikke mindst en berigende læringsproces og jeg vil i den forbindelse gerne takke min vejleder Christina Dilling Munk for at have bevaret tålmodigheden, og bidraget med - ikke blot konstruktiv, men også opløftende vejledning undervejs. Dette sætter jeg stor pris på.

Ydermere vil jeg gerne takke specialets fire informanter, som har bidraget med at dele deres personlige historier, hvilket har muliggjort, at jeg har kunne udarbejde dette speciale.

1

INDLEDNING

Gennem hele min uddannelse - både som pædagogstuderende og som kandidatstuderende i Sundhedsfremme og sundhedsstrategier, har jeg været særligt interesseret i menneskets mentale sundhed, hvilket dermed også vil konstituere omdrejningspunktet i min afsluttende specialeafhandling.

Med dette speciale ønsker jeg at følge mit hjerte og samle mod til at anlægge et perspektiv på ungdomslivet, der tager udgangspunkt i mig selv og som jeg vil vove at påstå, at mange andre mennesker - både unge og ældre, vil kunne genkende sig selv i nogle af samme områder som jeg selv har gået og bakset med i min egen tilværelse. Nu til sagen. Det drejer sig om denne her skamfyldte fortælling, omhandlende tvivlen om at være tilstrækkelig som den man er eller den indsats man nu har givet.

Jeg har altid været utrolig sensitiv og som følge heraf, har jeg oftest kunne føle at have svært ved at finde min plads i tilværelsen. Som mange andre sensitive, hvilket jeg med tiden har erfaret, har jeg utrolig nemt ved at blive påvirket af andre menneskers stemninger. Dette er hverken godt eller skidt - det er sådan det er, og det er ikke noget som jeg bare kan vælge fra eller til. Vel at mærke, er det altså ikke det samme som at påstå, at jeg ikke har følt lysten til at kunne skrue op og ned for denne kontrolknap et sted. Især i situationer, hvilke jeg grundet min sensitivitet har nemt ved at havne i, hvor jeg oplever, at jeg ikke lever op til andres forventninger til mig og derfor føler, at hele min verden er ved krakelere. Netop lige der ville jeg særligt ønske, at jeg kunne skrue gevaldigt ned for den kontrolknap et sted. For at være ærlig, ville jeg nok allerhelst bare gerne kunne slukke for den. Med tiden er jeg dog heldigvis også blevet mere bevidst om, hvor stor en glæde min sensitivitet også fører med sig i min tilværelse. Det er nemlig således, at lige så nemt som jeg har ved at blive ked af det eller føle mig utilstrækkelig - lige så let og dybt kan jeg altså også mærke kærlighed og glæde, hvilket jeg endelig er begyndt at være taknemlig for. Dette har nemlig ført til, at jeg ikke længere forsøger at pakke min sensitivitet ned i en kasse, tværtimod er jeg ved at lære at folde min sensitivitet ud. Jeg har givet sensitiviteten lov til at være en del af mig og ved at give den plads, er jeg endelig begyndt at tro på, at jeg er tilstrækkelig som den jeg er - af *hele mit hjerte* (Brown, 2016).

Jeg ønsker en god læselyst.

PROBLEMFELT

I dette kapitel tilstræber jeg mig at skabe et overblik over selve specialet. Hermed vil jeg præsentere, hvilket forskningsfelt jeg i dette speciale placerer mig indenfor. Dette vil således lede op til selve problemformuleringen, der er retningsgivende for selve strukturen og udformningen af selve vidensproduktionen i nærværende speciale. Derudover vil kapitlet indeholde en afgræsning, som ligeledes vil være vejledende for at fastholde en rød tråd gennem udarbejdelsen, og fremstillingen af dette speciale.

Problemfelt

Som allerede nævnt i specialets indledning, ønsker jeg i dette speciale at beskæftige mig med mental sundhed. Paradoksalt til, at vi i Danmark ligger som et af de højeste lande inden for lykkemålingerne i verden så fremgår det, at mental sundhed eller med andre ord, fraværet af mental sundhed aldrig har været højere (Juul, 2017, s. 105). Faktisk udgør mental sundhed den største sociale og sundhedsmæssige udfordring i samfundet, hvilket taler for relevansen af at rette opmærksomheden mod mental sundhed i indeværende speciale (Juul, 2017, s. 105).

Som følge af dette, ønsker jeg i dette speciale at rette mit fokus på nutidens unge mennesker. Til trods for, at danske unge måske aldrig har haft bedre muligheder end i dag, så ses der også inden for forskningen på ungdomsområdet en bekymrende vækst i antallet af unge, der i stigende grad oplever dårlig mental sundhed (Görlich, Pless, Katznelson & Graversen, 2019, s. 17-23). Bemærkelsesværdigt er i den sammenhæng, at ungdomsforskningen i mange år har peget på betydningen af de unges sociale baggrund i form af økonomiske og uddannelsesmæssige ressourcer i familien, som afgørende for den enkeltes muligheder til at håndtere og mestre livet (Görlich, Pless, Katznelson & Graversen, 2019, s. 24-26). Nyere undersøgelser peger dog på, at flere unge i dag med dårlig mental sundhed, ikke kommer fra en social udsat familie (Görlich, Pless, Katznelson & Graversen, 2019, s. 24-26). Hermed ses en tendens inden for ungdomsområdet i Danmark, der udfordrer den traditionelle forståelse af de udsatte unge i samfundet (Görlich, Pless, Katznelson & Graversen, 2019, s. 24-26). Dette peger således på, at der er noget under forandring i forbindelse med de unges mentale sundhed, som bevirker til udsathed på en ny måde og som rammer bredere end nogensinde før (Görlich, Pless, Katznelson & Graversen, 2019, s. 28-27). Forklaringen på denne nye form for udsathed, der rammer unge mennesker i dag, er vanskelig at blive klog på. Alligevel med dette for øje tyder det på, at forklaringen skal forsøges at afdækkes ud fra nogle strukturelle forandringer i samfundet (Görlich, Pless, Katznelson & Graversen, 2019, s. 28-27).

På baggrund af dette, ønsker jeg således i dette speciale at bidrage med en undersøgelse, som kan afdække og redegøre for årsagen til den stigende tendens af unge, der i Danmark oplever dårlig mental sundhed. Med et videnskabsteoretisk udgangspunkt i kritisk hermeneutik, bliver omdrejningspunktet hermed i dette speciale at foretage en kritisk analyse af de strukturelle betingelser i samfundet, med afsæt i et normativt anerkendelsesideal. Dette leder således frem til følgende problemformulering:

Problemformulering

Hvordan kan fire unge kvinders oplevelser af kærlighed og parforhold indebærer et potentielt tab af anerkendelse? Og hvordan kan den viden bidrage med at belyse de unges mentale sundhed i nutiden?

Specialets ambition er således at opnå en forståelse af:

- Hvilke strukturelle betingelser i samfundet presser specialets fire unge kvinder i deres personlige oplevelser af kærlighed og parforhold blandt unge i nutiden?
- Hvorledes kan de strukturelle betingelser i samfundet indebærer et potentielt tab af anerkendelse for specialets fire unge kvinder, i deres oplevelser af kærlighed og parforhold?
- Hvordan kan den viden bidrage med at belyse unges mentale sundhed i nutiden, og give indsigt i, hvad der er betydningsfyldt i tilrettelæggelsen af sundhedsfremmende indsatser på ungdomsområdet i fremtiden?

Afgrænsning

Som påpeget i specialets problemfelt, ønsker jeg i dette speciale at rette fokus mod de strukturelle betingelser i samfundet, med henblik på at belyse unges mentale sundhed i nutiden. For at kunne gå i dybden med dette fokus, indeholder specialet hermed en række til- og fravalg i forhold til specialets problemstilling og undersøgelsesmetode. I specialets empiriske undersøgelse, har jeg ligeledes foretaget en række afgrænsninger, hvilke jeg i dette afsnit tilstræber mig at præcisere. Dette betyder også, at der samtidig er flere interessante perspektiver, der i selve empiriindsamlingen i indeværende speciale, ikke bliver belyst i forbindelse med de unges mentale sundhed.

I Danmark ses, at den største anledning til bekymring forekommer blandt unge kvinder, hvor omtrent hver fjerde kvinde oplever dårlig mental sundhed (Görlich, Pless, Katznelson & Graversen, 2019, s. 23). Specialets empiriske undersøgelse, er således afgrænset til at tage udgangspunkt i unge kvinder. Tilmed kan begrebet 'unge' være et begreb, der kan ramme bredt aldersmæssigt. I specialets empiriske undersøgelse, har jeg hermed valgt at beskæftige mig med kvinder i 20'erne. Dette valg tager udgangspunkt i et relativt nyt fænomen, der med udviklingen af den stigende antal af unge, som oplever nedsat mental trivsel i Danmark, har vundet indpas i det danske sprog. Ifølge psykologen Mette Bratlann udspringer *kvartlivskrise* af begrebet 'midtvejskrise', men som i stedet for at dreje sig om mennesker omkring 40-50 års alderen, omhandler unge i midten af 20'erne, som oplever denne periode i deres liv som vanskelig. Kvartlivskrisen indtræder ifølge Bratlann som en eksistentiel krise, hvor det hos de unge omhandler en følelse af at være faret vild i eget liv. Dermed handler kvartlivskrisen om, at den unge må revidere sin tilværelse, hvilket oftest indebærer svære beslutninger om venskaber, boligforhold, uddannelse eller parforhold, som kan have stor betydning for den enkeltes fremtid (<https://www.kristeligt-dagblad.dk/familieliv/kvartlivskrise-foeelsen-af-tabuelendelige-muligheder-paa-gulvet>). Vel at mærke, skal det ikke forstås således, at informanterne i dette speciale oplever en kvartlivskrise, men begrebet kvartlivskrise fungerer som argumentation for at beskæftige og afgrænse mig til unge kvinder i 20'erne i specialets empiriske undersøgelse.

I specialets empiriindsamling, har det tilmed været nødvendigt at rette fokus mod et mere konkret område i de unge kvinders tilværelse for at få blik for, hvilke strukturelle betingelser, der belaster de unge. Som følge heraf vil 'kærlighed og parforhold' fungerer som konteksten i specialets empiriske undersøgelse, hvori jeg undersøger de strukturelle betingelser, som belaster de unges mentale sundhed i deres tilværelse.

3

VIDENSKABSTEORI

I dette kapitel ønsker jeg at præsentere og udfolde specialets videnskabsteoretiske standpunkt, som placerer sig indenfor kritisk hermeneutik. Dette tilstræber jeg med henblik på at skabe gennemsigtighed over de overvejelser og valg som jeg har gjort mig samt, hvilken indflydelse disse valg har haft for vidensproduktionen i indeværende speciale. Først vil jeg kort fremføre nogle af grundtankerne indenfor den hermeneutiske videnskabstradition, hvilket den kritiske hermeneutik tager udgangspunkt i. Hvorefter jeg giver en kort indføring i specialets kritiske hermeneutisk standpunkt.

Hermeneutikken

Ifølge lektor og forsker Søren Juul er ordet 'hermeneutik' opstået af et græsk ord, som betyder 'fortolkning', hvilket hermed er omdrejningspunktet for den videnskabelige tradition indenfor hermeneutikken (Juul, 2012, p132). Den hermeneutiske videnskabstradition indebærer flere retninger, som på forskellig vis adskiller sig fra hinanden i deres opfattelser og formål med fortolkningen (Juul, 2012, p132). Fælles for de forskellige retninger er dog ifølge Juul, at de beror på, at den verden vi omgiver os i ikke er umiddelbar tilgængelig, men er afhængig af det subjektive og dermed må frembringes gennem et fortolkningsarbejde (Juul, 2012, p167). Således argumenterer Juul for, at den hermeneutiske videnskabstradition bryder med positivismens forskningsparadigme som følge af, forskerens formåen til at overskride det umiddelbare tilgængelige. Inden for hermeneutikken findes der modstridende til den positivistiske forskningstradition, hermed ingen lovmæssigheder (Juul, 2012, p167). Dette skyldes, at den menneskelige virkelighed ikke kan studeres på samme måde som den fysiske, da mennesket er et handlende og tænkende væsen, som "*...er i stand til gøre erfaringer, reflektere over dem og ændre deres adfærd som følge heraf*" (Juul, 2012, p167). Derfor er den helt centrale opgave, indenfor den hermeneutiske videnskabstradition at opnå den bedste fortolkende forståelse af den sociale virkelighed, hvilket ifølge Juul forudsætter et kendskab til konteksten som undersøgelsen forekommer i (Juul, 2012, p167).

Filosofisk hermeneutik

Specialets kritiske hermeneutisk tilgang, har yderligere rødder i den filosofiske hermeneutik indenfor den hermeneutiske videnskabstradition (Juul, 2012, p286). Indenfor den filosofiske hermeneutik, bliver forskerens forforståelse om feltet en aktiv og meningsfuld del af at opnå en fortolkende forståelse af den sociale virkelighed (Juul, 2012, p286). Dette skyldes, at filosofen Hans-Georg Gadamer (f.1900-2002) påpeger, at det for forskeren ikke er muligt at undre sig over et fænomen,

uden at benytte ens forforståelse om fænomenet til at fortolke med (Juul, 2012, p286). Hermed ligger den væsentligste opgave, indenfor den filosofiske hermeneutik, at nå frem til den mest optimale og troværdige fortolkende forståelse af menneskelige livsytringer, for at overbevise andre om dens gyldighed og relevans (Juul, 2012, p173). Af den årsag bliver det således også helt centralt for forskeren indenfor den filosofiske hermeneutik - ikke mindst at tydeliggøre forskerens forforståelse, men også at være åben overfor at lade disse blive udfordret og beriget med nye erfaringer (Juul, 2012, p173). Et bærende element i vidensproduktionen, indenfor den filosofiske hermeneutik, er hermed den hermeneutiske cirkel (Juul, 2012 p168). Den hermeneutiske cirkel bygger på, at al erkendelse af verden frembringes gennem en kontinuerlig vekselvirkning mellem del-og helhed, hvorigennem der sker en horisontsammensmeltning (Juul, 2012 p168). Derfor er det nødvendigt for forskeren at indgå i et dialektisk samspil, mellem forskerens forforståelse og den sociale virkelighed, for at opnå en troværdig og gyldig fortolkning af virkeligheden (Juul, 2012 p168).

Kritisk hermeneutik

På samme måde som indenfor den filosofiske hermeneutik, fremhæver den kritiske hermeneutik, at forskerens forudgående forståelser danner udgangspunktet for enhver erkendelse og aktivt må bringes i spil, med henblik på at lade dem blive udfordret gennem konkrete studier (Juul, 2012, p.177) Søren Juul (Juul, 2012, p177) skriver dog om den kritiske hermeneutik følgende:

Kritisk hermeneutik adskiller sig ved, at forforståelsen som forskeren medbringer i en undersøgelse indebærer en kritisk forståelse, som dermed udgør et normativt perspektiv (Juul, 2012, p177). Dette betyder, at forskeren indenfor kritisk hermeneutik, har til formål at beskrive virkeligheden som den *er*, og beskæftige sig med et moralsk ideal om, hvordan virkeligheden *bør* være (Juul, 2012, p177). Vel at mærke, opfattes forskernes normative ideal inden for kritisk hermeneutik ikke som noget universelt eller kontekstuaafhængigt (Juul, 2012, p177). I stedet indebærer en kritisk hermeneutisk tilgang, at idealet må undersøges gennem en kritisk analyse, hvor det tilmed er forskeren, der yderligere fortolker den sociale virkelighed (Juul, 2012, p177). Hermed afhænger en undersøgelses troværdighed, indenfor den kritiske hermeneutik, af argumenternes styrke og overbevisning (Juul, 2012, p177)

Som følge af specialets kritiske hermeneutisk tilgang, bringer jeg hermed i vidensproduktionen i dette speciale aktivt min forforståelse om unges dårlig mentale sundhed i nutiden i spil. Specialets

forforståelse indebærer et kritisk samfundsteoretisk perspektiv, som har været udslagsgivende for, at jeg har valgt at beskæftige mig med den kritiske hermeneutisk tilgang til problemfeltet. I dette speciale, vil jeg hermed anvende et normativt anerkendelsesideal som beskrivelse af, hvordan virkeligheden *bør* være, for at nutidens unge kan opleve god mental sundhed. Dette er forudsætningen for at kunne foretage en kritisk analyse af, hvorledes de strukturelle betingelser i samfundet i dag belaster unges mentale sundhed. I den forbindelse vil jeg yderligere i dette speciale, foretage en empirisk undersøgelse med fire unge kvinder, for at opnå en fortolkende forståelse af feltet ud fra de unges personlige erfaringer og synspunkter. Som følge heraf vil arbejdet i dette speciale være præget af en løbende vekselvirkning mellem del-og helhed, hvor min forforståelse løbende bliver udfordret og rekonstrueret, med henblik på at styrke undersøgelsens troværdighed. Vel at mærke er jeg bevidst om, at jeg i dette speciale ikke skaber generel viden, der vil kunne deles af alle unge i Danmark. Men jeg ser et potentiale, gennem det dialektiske samspil mellem teori og den sociale virkelighed, til at skabe og bevare et blik for en bredere gruppe af de unge i samfundet. I det følgende kapitel fire, ønsker jeg at præsentere og redegøre for specialets normative anerkendelsesideal, hvorefter specialets forforståelse vil blive udspecificeret i kapitel fem.

4

ANERKENDELSESIDEAL

Som følge af specialets kritiske hermeneutisk tilgang, bringer jeg i dette speciale min egen fortolkende forståelse med mig om, hvordan virkeligheden *er* for nutidens unge, og hvordan virkeligheden *bør* være for at unge kan opleve god mental sundhed. I dette kapitel ønsker jeg hermed at udspecificere og udfolde, hvordan jeg selv forstår og anvender det normative perspektiv i dette speciale, hvilket tager udgangspunkt i et anerkendelsesideal.

Anerkendelse

Specialets normative anerkendelsesideal, har rødder i den tyske filosof Axel Honneths normative anerkendelsesteori. Axel Honneth er en tysk professor og filosof, og anses i dag for værende den førende repræsentant, for tredje generationen af den velkendte Frankfurterskole kritiske tradition (Willig, 2003, s. 8-10). Honneth vakte for alvor opsigt med sin afhandling '*Kampf um Anerkennung*', som udkom i 1992, hvor han lægger fundament til en helt ny normativ samfundsteori, der drejer sig om, hvordan mennesker i dag må kæmpe for at opnå anerkendelse (Willig, 2003, s. 8-10). Ifølge Honneth er anerkendelse en forudsætning for, at mennesket kan opnå et positivt selvforhold og leve det gode liv (Honneth, 2003, s. 14-18). Honneths anerkendelsesteori tydeliggøre således menneskets gensidige afhængighed i og med, at anerkendelse forudsætter en anden, som påskønner og bekræfter menneskets tanker om sig selv (Juul, 2017, s. 46). Derfor er anerkendelse også sårbar - den kan let beskadiges og forsømmes, hvilket hermed kan føre til psykisk lidelse og en oplevelse hos mennesket af meningsløshed og tomhed (Juul, 2017, s. 46). Som følge af dette har samfundsvidenskaben, ifølge Honneth, til formål at identificere og forklare moralske fejludviklinger i samfundet, som forhindrer mennesker i at opnå anerkendelse i deres tilværelse (Juul, 2017, s. 56-58). Således kan nogle strukturelle forandringer i samfundet, have indflydelse på menneskets muligheder for at opnå anerkendelse i deres tilværelse (Juul, 2017, s. 56-58). Når jeg hermed i dette speciale har valgt at beskæftige mig med en kritisk analyse af de strukturelle betingelser i samfundet skyldes dette, at jeg fortolker denne nye form for udsathed hos unge, som et udtryk for den lidelse som fraværet af anerkendelse i samfundet fører med sig.

Til trods for, at Honneth er forankret i den kritiske tradition, så trækker han sig med hans normative samfundsteori om anerkendelse i en kritisk hermeneutisk retning (Juul, 2012, p176). Dette skyldes, at Honneth i et nyere interview udtrykker, at det ikke er muligt at konstruere et normativt standpunkt uden en vis forståelse for samfundets tilstand, modsat vil det således heller ikke være meningsfuldt at starte en deskriptiv undersøgelse, uden at have en opfattelse af et problem i samfundet (Juul, 2012,

p176). Hermed betoner Honneth en vekselvirkning mellem 'er' og 'bør', hvilket kan relateres til den kritiske hermeneutisk tilgang som jeg benytter i dette speciale. Alligevel slutter jeg mig til forsker og lektor Søren Juul, som argumenterer for, at Honneths anerkendelsesteori ikke er helt konkret i sin begrundelse, hvilket behov for anerkendelse hos mennesket, som 'bør' dækkes (Juul, 2017, s. 58-66) Honneths kritiske anerkendelsesteori, kan hermed i dette speciale bidrage med at rammesætte, og give den kritiske analyse af de strukturelle betingelser i samfundet retning. Ydermere kan den bidrage til at identificere, hvilke strukturelle forhold i samfundet, der belaster de unges mentale sundhed - altså til at beskrive, hvordan virkeligheden 'er'. Men som følge af det skrevne mener jeg, at Honneths anerkendelsesteori, ikke kan stå alene. Derfor vil jeg i dette speciale supplere Honneths anerkendelsesteori, med den amerikanske sociolog Brené Browns teori om de *helhjertet* mennesker (Brown, 2016).

Helhjertet

Brené Brown er en amerikansk sociolog og forsker ved University of Houston Graduate College of Social Work, hvor hun oprindeligt startede sin karriere ved at studere menneskelige relationer. Sidenhen er hun dog blevet særlig kendt for sin forskning om skam, sårbarhed og værdighed. For tiden er hun yderligere særligt aktuel på blandt andet Netflix¹ og TED-talks² (Steinicke, 2016, s. 289). I overensstemmelse med Axel Honneths anerkendelsesteori, forstår Brown menneskets gensidige afhængighed som værende afgørende, for menneskets oplevelse af forbundenhed og mening med livet. Beskadiges denne forbundenhed hos mennesket i tilværelsen, vil dette ifølge Brown således medføre psykisk lidelse hos mennesket (Brown, 2016, s. 11).

På baggrund af sin empiriske forskning med menneskelige relationer gennem næsten 12 år, har Brown udviklet sin teori om de *helhjertet* mennesker. Brown startede sin forskning med det formål at udvikle en teori, der kunne forklare forbundethedens beskaffenhed (Brown, 2016, s. 11). Igennem sin forskningsinterviews, hvor de medvirkende deltager blev bedt om at tale om deres mest betydningsfulde relationer og oplevelser af forbundethed i deres tilværelse, var det iøjnefaldende for Brown, at deltagernes fortællinger igen og igen drejede sig om mørke følelser, som blandt andet

¹ "Tjenesten Netflix er en streaming tjeneste, som gør det muligt at streame film og tv serier direkte til din computer, Apple TV, iPhone, iPad m.fl" (<https://iphoneluppen.dk/blog/hvad-er-netflix/>).

² TED-talks er en online organisation, hvor blandt andet psykologer, økonomer, filosoffer og mange flere holder foredrag om deres banebrydende forskning (<https://www.information.dk/kultur/2010/07/store-taenkeres-forum>).

hjertesorg eller svigt (Brown, 2016, s. 11). I den sammenhæng fandt Brown frem til, at deltagernes oplevelser drejede sig om en grundlæggende følelse og oplevelse af at tro, ikke at være værdig til ægte forbundethed. Således blev Brown ved et tilfælde forsker i skam, og udviklede som følge deraf en teori om skam (Brown, 2016, s. 11). Browns definition af skam er hermed følgende: *“Skam er den intense pinefulde følelse eller oplevelse af at tro vi er mangelfulde og derfor uværdige til kærlighed og tilhørsforhold”* (Brown, 2016, s. 74). I forbindelse med skam, blev det også væsentligt for Brown i sin forskning at studere skammens modpol for at forstå, hvad de mennesker, som har en følelse og oplevelse af at tro på deres eget værd, har tilfælles. Hun kalder disse mennesker for de *helhjertede*. Det Brown fandt frem til var således, at de helhjertede mennesker delte samme opfattelse og tro på, at uanset hvad end der sker eller hvordan de præsterer ændrer dette ikke, ved deres rettighed til kærlighed og tilhørsforhold. Hun identificerede dermed, at den absolutte største værdi som de helhjertede mennesker har tilfælles, er en imødekommenhed overfor *sårbarhed* (Brown, 2016, s. 11-15).

Som følge af sin empiriske forskning, argumenterer Brown hermed for sårbarhedens styrke og forsøger at gøre op med myten om, at sårbarhed er lig med svaghed. Sårbarhed bliver ofte forbundet med mørke følelser som skam eller hjertesorg. Følelser som normalvis ikke er synderligt velsete selvom, at de ifølge Brown har en afgørende påvirkning på menneskets tilværelse. Hvad de fleste ikke gør sig klart er, at sårbarhed ikke er noget, man bare kan vælge til eller vælge fra, som man vil (Brown, 2016, s. 35). Sårbarhed er ifølge Brown heller, hverken godt eller skidt - sårbarhed er alle følelsers center som hun siger: *“At føle er at være sårbar”* (Brown, 2016, s. 35). Brown definerer sårbarhed som: *“...uvished, risiko, og det at være følelsesmæssigt udsat”* (Brown, 2016, s. 35). Forsøger vi hermed at blokere for de mørke følelser som blandt andet skam eller hjertesorg er konsekvensen ifølge hende, at vi også blokerer for de gode følelser som glæde og kærlighed. Det er i sårbarheden, at kærligheden, forbindelsen med andre, glæde og kreativitet opstår. Sårbarheden er ophavet til håb, autencitet og empati, og ikke mindst vejen til et mere meningsfyldt liv (Brown, 2016, s. 35). Med udgangspunkt i denne beskrivelse af sårbarhed, kaster Brown lys over kærligheden og skriver herom følgende:

“At vågne op hver dag og elske en, som måske og måske ikke gengælder vores kærlighed, en, hvis sikkerhed vi ikke kan garantere, som måske vil blive i vores eller som går fra os med et øjeblikks varsel, som måske er os tro til sin dødsdag eller svigter os i morgen - det er sårbarhed. Kærligheden er uvis.

Den er ufattelig risikabel. Og når vi elsker nogen, er vi følelsesmæssigt udsat. Jo, det er skræmmende, og jo, vi udsætter os for at blive såret, men kan du forstille dig dit liv uden at elske eller blive elsket?" (Brown, 2016, s. 35-36).

I citatet forsøger Brown at tydeliggøre, hvorledes den største risiko for mennesket er, når *det at føle* – at være *sårbar*, begynder at blive anset som en svaghed eller som en ulempe. Er dette tilfældet, bliver det for mennesket, ifølge Brown vanskeligt - nærmest umuligt at opleve en forbundethed og mening med livet (Brown, 2016, s. 36). I skamfyldte kulturer, hvor der således bevidst eller ubevidst bliver påvirket til at forbinde menneskets værd med dets præstationer og produktivitet (Brown, 2016, s. 36). Tilmed hvor menneskets værd, bliver knyttet til nogle snævre målestokke og standarder for det beundringsværdige. I en kultur, hvor der ikke forekommer en åbenhed overfor menneskets sårbarhed, vil de mørke følelser, ifølge Brown få sin magt. Dette vil være konsekvensen af menneskets eksistentielle frygt for ikke at leve op til det, der gør mennesket værd til at føle forbundethed og kærlighed (Brown, 2016, s. 27-33). For jo vi mindre, der indenfor en kultur bliver givet plads til sårbarheden, jo større kontrol argumenterer Brown for, at den vil have. Værd at hæfte sig ved er hermed, at lukkes der indenfor en bestemt kultur af for menneskets sårbarhed, er dette ensbetydende med at afskærme menneskets tilværelse for netop det, som giver livet formål og mening (Brown, 2016, s. 10-11) Skammen som hærger over denne kultur, vil hermed medføre, at mennesket vil forsøge at finde nogle løsninger og strategier for at undslippe sårbarhedens ubehag (Brown, 2016, s. 123 -191) Dette fjerner dog ifølge Brown, blot mennesket endnu mere fra at opleve en forbundethed i tilværelsen, hvilket således forhindrer mennesket i at leve et helhjertet liv.

For at forstå et problem, argumenterer Brown således for, at det er nødvendigt at se på, hvilken mentalitet, der hærger indenfor en bestemt kultur (Brown, 2016, s. 24-28). Tilmed, hvordan denne fornuft præger menneskets adfærd og hvorledes problematikkerne, kan kobles sammen med menneskets eksistentielle behov for en fornemmelse af eget værd, og forsøg på at beskytte sig selv mod sårbarhedens ubehag i en skamfyldt kultur (Brown, 2016, s. 24-28). Brown kalder dette for at anskueliggøre, og forstå et problem igennem *sårbarhedens linse*.

Specialets anerkendelsesideal

På baggrund af det ovenstående skrevne, danner Axel Honneths (Honneth, 2003) anerkendelsesteori i dette speciale udgangspunktet for at undersøge, hvilke strukturelle betingelser for anerkendelse, der er til stede i samfundet, og undertrykker de unges behov for anerkendelse. Hvortil jeg anvender Brené Browns (Brown, 2016) teori om de helhjertede mennesker som en form for sårbarhedslinse til at undersøge, hvad der bør være til stede, når målet for de unges sundhed er et helhjertet liv. Specialets normative anerkendelsesideal, er således opstået i en horisontsammensmeltning gennem en vekselvirkning mellem Honneths anerkendelsesteori, og Browns teori om de helhjertede mennesker. Det er selvfølgelig min egen fortolkning af, hvordan virkeligheden 'bør' være, som jeg i dette speciale vil afprøve ved at gå i dialog med den sociale virkelighed. Forinden vil jeg i det følgende kapitel 5 præsentere specialets forforståelse, der spiller en aktiv og meningsgivende funktion i vidensproduktionen i dette speciale.

5

SPECIALETS FORFORSTÅELSE

I dette kapitel tilstræber jeg mig at udfolde, og redegøre for specialets forforståelse med henblik på at præcisere og skabe gennemsigthed over, hvilken kontekst jeg i dette speciale undersøger de unges mentale sundhed i. Hermed vil dette kapitel indeholde en præstation og udlægning af nogle samfundskritiske teorier, hvortil jeg efterfølgende vil fremlægge et udsnit af allerede eksisterende empiri indenfor ungdomsområdet.

Teoretisk ramme

Som tidligere gjort klart, placerer dette speciale sig indenfor kritisk hermeneutik. Dette betyder, at jeg går til specialets undersøgelse med en forforståelse om de unges mentale sundhed i nutiden. Jeg har tidligere udfoldet specialets normative anerkendelsesideal, hvor jeg har fremlagt, at jeg beskæftiger mig med dette ideal, fordi jeg forstår de unges dårlig mental sundhed i nutiden, som en konsekvens af fraværet af anerkendelse. Det forholder sig dog således, at jeg for at kunne vurdere dette også må have en forståelse af, hvad der forårsager dette – hvordan virkeligheden *er*. I den forbindelse udgør specialets forforståelse en betydningsfuld meningsbærer, som drejer sig om, hvilke strukturelle betingelser i samfundet, jeg fortolker belaster de unges mentale sundhed i nutiden.

I det følgende ønsker jeg som følge heraf at udfolde min forforståelse, der tager udgangspunkt i samfundskritisk teori af nogle udviklinger i samfundet, som repræsenterer en helt anden fornuft end specialets anerkendelsesideal. Hermed vil jeg inddrage Ove Kaj Pedersens teori om *konkurrencestaten* (Pedersen, 2011), som skal forstås som bagtæppe til de tre følgende teorier, heri blandt Anders Petersens teori om *præstationssamfundet* (Petersen, 2016). Ydermere vil jeg inddrage Søren Juuls teori omhandlende *selvets kultur* (Juul, 2017), og afslutningsvis Hartmut Rosas teori om *højhastighedssamfundet* (Rosa, 2014). Teorierne er udvalgt med den begrundelse, at jeg forstår, at teorierne på tværs af hinanden udfolder samme udvikling i samfundet, dog adskiller de sig med hvert deres fokus på nogle fejludviklinger, der vanskeliggøre anerkendelsesbetingelserne i samfundet, hvilke jeg finder relevante at få blik for hver især. Teorierne vil tilmed blive benyttet i analysen, af den empiriske undersøgelse i dette speciale. Dette med henblik på at kunne identificere de strukturelle betingelser for anerkendelse i samfundet, som belaster de unges behov for anerkendelse, og som dermed forhindrer nutidens unge i at leve et *helhjertet liv* (Brown, 2016).

Konkurrencestaten

Den danske professor og politolog Ove Kaj Pedersen, præsenterer i sin bog '*Konkurrencestaten, den moderne velfærdsstat?* (2011)', hvordan det danske samfund har forandret karakter fra velfærdsstat til konkurrencestat, som skyldes neoliberalismens indtræden (Pedersen, 2011, s. 26). Som følge heraf adskiller velfærdsstaten, og konkurrencestatens ideologi sig markant fra hinanden. Pedersen beskriver, hvordan velfærdsstatens byggede på et demokratisk ideal for at tage hensyn til fællesskabet, hvor i konkurrencestaten bliver menneskets gjort ansvarlig for eget liv, gennem forestillingen om friheden til at realisere egne behov (Pedersen, 2011, s. 16-18). Vel at mærke søgte velfærdsstaten stabilitet, hvorved konkurrencestaten ønsker udvikling, og dermed målrettet forsøger at skabe samfundsborger med nytteværdi, med henblik på at indgå i den globale konkurrence (Pedersen, 2011, s. 12). I konkurrencestaten er der hermed tale om en form for 'mentalitetsstyring', som tager udgangspunkt i, at viden og magt er afgørende, og får hermed borgerne til at agere ud fra nogle fremherskende sandheder (Juul, 2017, s. 149). Denne form for mentalitetsstyring fremtræder således alle vegne i samfundet, og handler om mobilisere befolkningen til at opfatte sig selv i lyset af den mest ideelle forestilling af virkeligheden, hvilket vel at mærke konstant er under udvikling (Juul, 2017, s. 149). Denne udvikling har ifølge Pedersen ført til, at moralfilosofien er drevet væk til fordel for samfundets nyttetænkning, hvor menneskets værd bliver koblet sammen med målbare variable om produktivitet (Pedersen, 2011, s. 15).

Præstationssamfundet

Den danske lektor og sociolog Anders Petersen, fremfører i forlængelse af konkurrencestatens indtræden sin samfundsdiagnostik, af et altomfattende præstationssamfund, hvilket ifølge Petersen har medført en udbredelse af antallet af depressionslidelser i Danmark (Petersen, 2016, s. 54-72). Præstationssamfundet hviler på konkurrencestatens forestilling, om det opportunistiske menneske (Petersen, 2016, s. 54-72). Ifølge Petersen udgør sportens verden, indenfor præstationssamfundet, en helt central rolle. Dette skyldes, at der indenfor sportens verden altid har domineret en præstationskultur, hvor store bedrifter og sejre understøtter beundring, status og anerkendelse (Petersen, 2016, s. 60-63). Sportens verden er en kultur, hvor det kræver hårdt arbejde og personlige ofringer i tilværelsen for at præstere på det niveau, der kræves af den enkelte sportsudøver (Petersen, 2016, s. 60-63). Denne præstationskultur, som dominerer indenfor sportens verden, argumenterer Petersen for har bredt sig udover sportens verden, og bevæget sig ind alle kroge af samfundet. Dette har med tiden således medført, at præstation er blevet en alt overvejende social kompetence hos

individerne i deres tilværelse (Petersen, 2016, s. 60-63). Petersen argumenterer hermed for, at præstation gøres til den mest værdifulde kompetence i samfundet. Indholdet af individets præstationer er dermed, ifølge Petersen, ikke det afgørende. Det beundrings- og anerkendelsesværdige i præstationssamfundet, er blot at være formidabel til noget (Petersen, 2016, s. 60-66). Præstation bliver derfor den enkeltes individs løsning på alting, og dermed anses det også for individets egen skyld, hvis ikke det er muligt at efterleve det, der forventes af den enkelte (Petersen, 2016, s. 65-68). Vel at mærke er, at det evige påbud om præstationer for individet i præstationssamfundet, ikke er til at slippe ud af (Petersen, 2016, s. 70-72). Dette skyldes, at det at afsondre sig fra at optimere og maksimere sig selv, gør individet mindre attraktiv og medfører forskellige sanktioner i diverse sociale sammenhænge (Petersen, 2016, s. 70-72). Denne form for styring, kan relateres til samme form for mentalitetsstyring, der forekommer i konkurrencestatens, hvilket bidrager til, at frihed og tvang i individets tilværelse, upåagtet smelter sammen (Petersen, 2016, s. 69-71). Individet i præstationssamfundet, er derfor underlagt konkurrencens usikre og risikofyldte fornuft, men forventes blot at opbygge et skjold mod de udfordringer, der truer i kampen for at opnå omverdenens anerkendelse (Petersen, 2016, s. 76-85).

Selvets kultur

Forsker og lektor Søren Juul, stiller sig i sin bog '*Selvets Kultur* (2017)' kritisk overfor det vestlige samfunds udvikling, fra det traditionelle til det moderne samfund. Denne udvikling argumenterer Juul for indebærer en udviskning af fælles identitets- og solidaritetsskabende ståsteder for individet, hvilket medfører en fremherskende individualiseringsdiskurs i samfundet (Juul, 2017, s. 23-24). Selvets kultur er hermed karakteriseret af en aftraditionalisering af menneskets tilværelse, hvor det enkelte individ frisættes, og uafhængighed bliver det ideelle i tilværelsen (Juul, 2017, s. 23-24). Den øgede frisættelse og uafhængighed, har dog ifølge Juul ikke betydet, at menneskene med denne udvikling, har kastet deres lænker fra sig (Juul, 2017, s. 24-25). Målrationalitetens fremkomst som følge deraf, har i stedet medført en affortryllelse af menneskets forbundethed i tilværelsen, til fordel for en grundlæggende effektivisering og produktivitetsforbedring i samfundet (Juul, 2017, s. 24-29). Denne udvikling, har således ifølge Juul, i stedet medført nye former for meningsløshed og tomhed hos individet (Juul, 2017, s. 24-29). Udviskningen af de traditionelle meningsgivende fællesskaber, har betydet et pres for autentisk selvrealisering, hvilket fører til belastninger hos individet (Juul, 2017, s. 24-29). Yderligere argumenterer Juul for, at narcissisme ikke blot er blevet et personlighedstræk hos den enkelte borger, men forekommer som en social karakter i hele samfundet (Juul, 2017, s. 40-

42). Det betydningsfulde er således ikke længere at løse samfundsmæssige problemer, men i stedet at opfinde narcissistiske strategier til at overleve dem på (Juul, 2017, s. 40-42). Denne udvikling i samfundet har tilmed betydet, at meningsgivende fællesskaber også er blevet erstattet af såkaldte løse og kortvarige fællesskaber, hvor individet placerer sin hat i mangel på bedre (Juul, 2017, s. 110-113). Disse fællesskaber bygger, hverken på gensidig interesse men i stedet argumenterer Juul for, at det er blevet menneskets desperate forsøg på at finde nogle ståsteder i en gennemgribende usikker tilværelse (Juul, 2017, s. 110-113). Relationer i selvets kultur fastholdes kun i tilfældet af, at det opleves som en personlig berigelse hos den enkelte (Juul, 2017, s. 113). Derfor er relationer også noget individet skal gøre sig fortjent til, for ikke at ryge udenfor fællesskabet (Juul, 2017, s. 113). Essentielt bliver det af den årsag for mennesket at holde sig på overfladen, for hele tiden at være forberedt på at kunne tilpasse sig et nyt sted (Juul, 2017, s. 114-119). Juul argumenterer i den forbindelse for, at anerkendelse i individets tilværelse, er blevet uhåndgribeligt og vanskeligt at opnå (Juul, 2017, s. 12-17).

Accelerationssamfundet

Nærværende afsnit bygger på Hartmut Rosas (Rosa, 2014) teori omhandlende højhastighedssamfundet. Den tyske politolog og sociolog Hartmut Rosa præsenterer i sin bog *'Fremmedgørelse og acceleration'* en kritisk samfundsdiagnose af et højhastighedssamfund, hvilket medfører at individer oplever at blive fremmedgjort over for sig selv, sine handlinger, rummet og andre mennesker grundet tidspres, konkurrence og præstation (Rosa, 2014, s. 7-12) Dette fører ifølge Rosa til en grundlæggende oplevelse hos individet af meningsløshed, hvilket han beskriver således: *"Flere oplever, at de er fanget i en trædemølle, føler det, som om de går op ad en rulletrappe i den forkerte retning"* (Rosa, 2014, s. 9). I den forbindelse argumenterer Rosa for, at mennesket i det moderne samfund bliver styret, behersket og undertrykt af en acceleration, der indebærer alle samfundslivets områder (Rosa, 2014, s. 20).

Rosa opdeler således højhastighedssamfundet i tre overordnede kategorier: *den teknologiske acceleration, acceleration af social forandring og acceleration af livstempoet* (Rosa, 2014, s. 20).

1. *Den teknologiske acceleration*: Denne form for acceleration indebærer en forøgelse af hastigheden af formålsstyrede transport, kommunikations- og produktionsprocesser med det

formål at optimere og maksimere tiden (Rosa, 2014, s. 21) Et eksempel på denne acceleration kan for eksempel være, hvordan internettet har forandret opdelingen mellem 'rum' og 'tid'.

2. *Acceleration af social forandring*: Denne form acceleration omhandler forandrings tempoet af de sociale værdier og menneskelige relationer, som konstant er under transformation og således medfører, at det enkelte individ ihærdigt skal forsøge at løbe hurtigere for at tilpasse sig de omskiftelige omgivelser (Rosa, 2014, s. 22-23).
3. *Acceleration af livstempoet*: Denne acceleration drejer sig om konsekvensen af den øgede hastighed, som medfører en forventning til individet om at gøre flere ting på mindre tid, hvilket fører til at mennesker føler sig stresset og underlagt et enormt tidspres (Rosa, 2014, s. 26).

Denne enorme hastighed, skyldes ifølge Rosa nogle bagvedliggende sociale og kulturelle betingelser, som bunder i et grundlæggende konkurrence princip og nogle kapitalistiske logikker (Rosa, 2014, s. 32-37). Rosa anser den sociale acceleration i sin nuværende totalitære form, som den største barriere for realiseringen af forestillingen om 'det gode liv' i det senmoderne samfund af den simple årsag, at den fjerner individet fra at føle en tilknytning til tilværelsen (Rosa, 2014, s. 13).

Det skamfyldte samfund

Når jeg med Brené Brown (Brown, 2016) in mente anskuer de strukturelle forandringer i samfundet er min fortolkning, at der paradoksalt for et fokus på menneskets frigørelse, forekommer nogle anerkendelsesbetingelser i samfundet, der synes at gøre det sværere at leve et *helhjertet* liv end nogensinde før. Ud fra de samfundskritiske teorier, synes udviklingen i samfundet at have bevæget sig i en retning til at være en gennemgribende skamfyldt kultur. Det enkelte menneske lever i dag i et samfund, som afskærmer den enkelte fra sårbarhed ved ikke at være åben overfor, at mennesket bevæger sig i en anden retning, begår fejl eller på andre tænkelige måder udviser uperfektheder. Et sådant forsøg eller fejltrin, vil nemlig medføre udskamning af den enkelte, hvilket forhindrer individet i nutiden i at leve et helhjertet liv. Med dette for øje, giver dette en mulig forklaring på, hvorfor en bredere gruppe unge i dag oplever nedsat mental sundhed. For at styrke denne påstand, ønsker jeg i dette speciale at foretage en kritisk analyse, med fire unge kvinder i 20'erne. Dette med henblik på at opnå en fortolkende forståelse af feltet, ud fra unges egne oplevelser og synspunkter. Forinden vil jeg i det følgende afsnit fremlægge et snævert udsnit af allerede eksisterende forskning indenfor ungdomsområdet, der kan bidrage med at kaste lys over den sociale virkelighed. Hvorefter jeg i

kapitel 6 vil udfolde og redegøre for, hvilke metodiske overvejelser jeg i forbindelse med specialets empiriske undersøgelse, har foretaget mig.

Eksisterende empiri

Inden for ungdomsforskningen søger flere eksisterende undersøgelser at kaste lys over den stigende tendens af unge, som oplever nedsat mental trivsel i nutiden. I dette afsnit vil jeg derfor kort præsentere, og redegøre for et lille udlæg af relevant eksisterende empiri på området. Ligeledes, hvordan den empiri kan bidrage med at belyse specialets problemfelt samt argumentere for relevansen af nærværende speciale.

Center for Ungdomsforskning

Foreningen Center for Ungdomsforskning (CEFU) er en organisation, der går forrest inden for forskningen på ungdomsområdet, hvor de tilstræber at kaste lys over alle facetter af de unges tilværelse (<https://www.cefudk.dk/emner/forskning-samarbejde/cefus-forskning.aspx>). Som følge heraf har jeg i den forbindelse valgt at inddrage tre forskellige forskningsstudier, der er udarbejdet i samarbejde med CEFU til at belyse, hvorledes de unge i dag synes at være presset i deres tilværelse og yderligere til at argumentere for relevansen af indeværende speciale.

Ny udsathed i ungdomslivet

I bogen ‘Ny udsathed i ungdomslivet’ (Görlich, Pless, Katznelson, & Graversen 2019) fra 2019 af Noemi Katznelson, Liv Gravesen, Mette Pless og Anne Görlich i samarbejde med Center for Ungdomsforskning, forsøger 11 internationale og nationale forskere at give deres bud på, hvordan man kan forstå den stigende tendens af unge, som oplever nedsat mental trivsel. Denne bog har været retningsgivende for indeværende speciale, og er blandt blevet benyttet i specialets problemfelt til at argumentere for relevansen af at beskæftige mig med de strukturelle betingelser i samfundet. Dette skyldes, at bogen peger på, at nyere forskning viser, at der er behov for nye årsagsforklaringer på de unges udsathed I bogen bliver der kastet lys over, hvorledes den nye form for udsathed som unge befinder sig i drejer sig om en form for gråzone, hvor de er unge er ramt af mistrivsel, men alligevel ude på overfladen synes at være velfungerende (Görlich, Pless, Katznelson, & Graversen 2019, s. 17-29).

Picture Perfect

I forskningsartiklen 'Picture Perfect' (Sørensen, Pless, Katznelson, & Nielsen, 2017), som blev publiceret i 2018 og er udarbejdet af fire forskere hos Center for Ungdomsforskning: Niels Ulrik Sørensen, Mette Pless, Noemi Katznelson og Mette Lykke Nielsen, belyses unges præstationsorienteringer i forskellige kontekster af ungdomslivet. Forskningsartiklen har et poststrukturalistisk udgangspunkt, hvorved de retter fokus mod de samfundsmæssige betingelser for ungdomslivet. Artiklen fremviser, hvordan præstation for nogle unge bliver en personlig ressource, mens præstation for andre unge er forbundet med fare for at havne uden for fællesskaber, hvilket sammenkædes med et legitimt og et ulegitimt positionerings felt (Sørensen, Pless, Katznelson & Nielsen, 2018, s. 42). Positioneringsfelterne omhandler en grænse blandt de unge, mellem at være nogen og være ingenting, og for at krydse grænsen til det legitime positionerings felt, er der forskelligartede forventninger som de unge forsøger at opnå (Sørensen, Pless, Katznelson & Nielsen, 2018, s. 42). Fælles for positioneringsmulighederne er dog, en gensidig oplevelse hos de unge af, aldrig at komme i mål og opnå en følelse af en tilstrækkelig præstation (Sørensen, Pless, Katznelson & Nielsen, 2018, s. 43-44).

Unge fællesskaber

I 2017 udkom en forskningsrapport 'Unge fællesskaber - mellem selvfølgelighed og vedligeholdelse' (Bruselius-Jensen & Sørensen, 2017) af to forskere, Maria Bruselius-Jensen og Niels Ulrik Sørensen fra Center for Ungdomsforskning. I lyset af den stigende individualisering af ungdomslivet, forsøger rapporten at anlægge et perspektiv på de unges fællesskaber og hvilken betydning de unge tillægger dem (Bruselius-Jensen & Sørensen, 2017, s. 97). Rapporten peger på at fællesskaber i dag på overfladen synes til at være harmoniske, men at selv de mest betydningsfulde fællesskaber i dag, ikke opleves som selvfølgelige eller sikre (Bruselius-Jensen & Sørensen, 2017, s. 97-98). De unge opfatter stadig familie og venner, som uundværlige fællesskaber i deres tilværelse og som en succeskriterie for det gode ungdomsliv, men som i dag medfører et prioriterings og vedligeholdelsesarbejde for de unge at bevare (Bruselius-Jensen & Sørensen, 2017, s. 98).

Opsamling

Det ovenstående eksisterende empiri giver et indblik, hvorledes de unge i deres ungdomsliv, synes at være belastet af de strukturelle betingelser, som hænger over det skamfyldte samfund i dag. Som følge heraf, styrker den allerede eksisterende forskning specialets forforståelse om, hvilke strukturelle betingelser i samfundet, der belaster de unges mentale sundhed i nutiden og undertrykker de unges muligheder for at leve et helhjertet liv. Når jeg i dette speciale hermed yderligere ønsker at bidrage med en undersøgelse, som kan belyse unges mentale sundhed i nutiden. Så skyldes dette, at jeg indenfor ungdomsforskningen søger et normativt perspektiv, der kan afklare, hvordan ungdomslivet *bør* være for, at nutidens unge kan opleve god mental sundhed. Dette tilstræber jeg mig således, i dette speciale at bidrage med.

6

METODE

I dette kapitel ønsker jeg at give et indblik i, hvilke metodiske overvejelser og valg jeg har gjort mig undervejs i vidensproduktionen, af specialets empiriske analyse. Dette kapitel vil således indeholde en præsentation over selve indsamlingen, og efterbehandling af specialets empiriske datamateriale. Ydermere vil kapitlet indeholde en oversigt over specialets fire informanter, og over nogle etiske refleksioner som jeg har gjort mig, i forbindelse med udførelsen af interviewene. Afslutningsvis vil dette kapitel, udfolde selve analysestrategien for det empiriske datamateriale i dette speciale.

Kvalitativ semistruktureret interview

Til at besvare specialets problemformulering forstår jeg, at det kvalitative forskningsinterview, er et stærkt redskab til at gå i dialog og i dybden med den sociale virkelighed. Dette med henblik på at lade min forforståelse blive udfordret og beriget med ny viden, om de unges mentale sundhed i nutiden. Det kvalitative forskningsinterview, har til formål at give forskeren adgang til at forstå et problem, ud fra interviewpersonernes egen livsverden (Kvale & Brinkmann, 2009, s. 17-18). Således bliver den viden, der skabes gennem det kvalitative forskningsinterview, konstrueret i samspillet mellem forskeren og interviewpersonerne (Kvale & Brinkmann, 2009, s. 18). Hermed bliver det for forskeren muligt, gennem interviewpersonernes fremstillinger, omhandle et udvalgt emne at fortolke meningsindholdet, der knytter sig til interviewpersonernes oplevelser og synspunkter (Kvale & Brinkmann, 2009, s. 17-18). Formålet med specialets empiriske undersøgelse, er at lade min forforståelse om de unges mentale sundhed blive udfordret og beriget. Af den årsag har jeg i dette speciale, valgt at benytte det semistruktureret interview, for at opnå en fortolkende forståelse af de unges egne oplevelser i deres tilværelse, hvilket kan bidrage med at kaste lys over de unges mentale sundhed i nutiden. Det semistruktureret interview er kendetegnet ved, at forskeren forinden for interviewet har valgt et emne som forskeren og interviewpersonen, skal samtale om (Tinggaard & Brinkmann, 2017, s. 36-38). Således er den overordnede ramme, indenfor det semistruktureret interview fastlagt (Tinggaard & Brinkmann, 2017, s. 36-38). Men ved at udarbejde og stille åbne spørgsmål, bliver det forsat muligt at få blik for andre betydningsfulde perspektiver i interviewpersonernes verden, der kan være værdifulde til at belyse et problem (Tinggaard & Brinkmann, 2017, s. 36-38). I dette speciale er den overordnede ramme for interviewene således fastlagt, ved at tage udgangspunkt i informanternes oplevelser af 'kærlighed og parforhold' blandt unge i nutiden. Hvortil spørgsmålene i interviewene, hermed er udarbejdet med min forforståelse in mente, men er struktureret som åbne spørgsmål. Dette giver plads til, at informanterne kan udfolde den mening som de tillægger deres personlige oplevelser. Nedenstående ses eksempler på, hvorledes

spørgsmålene er forsøgt formuleret værdineutrale, med henblik på ikke at præge specialets informanter i interviewene, i en bestemt retning.

1. *Hvilke forestillinger gør du dig om kærlighed?*
2. *Tænder du, at der er sket en udvikling i kærligheds kulturen fra dengang dine forældre var unge? Hvilken og hvorfor?*
3. *Hvilke forestillinger gør du dig om jalousi?*
4. *Tror du, at der er sket en udvikling fra den jalousi dine forældre oplevede som ung, og den jalousi unge mennesker i dag oplever i et parforhold? Hvilken og hvorfor?*

Udvælgelse og præsentation af informanter

Udvælgelsesproceduren af informanterne til interviewene i dette speciale, er udsøgt gennem et opslag på de sociale medier med en fyldestgørende redegørelse for formålet og med følgende kriterium: *at det skal være kvinder i 20'erne, som har lyst til at dele deres personlige oplevelser af kærlighed og parforhold.* Til stor overraskelse for mig, har det været en stor udfordring at rekruttere informanter. Som følge heraf rettede jeg henvendelse til organisationerne GirlTalk og Headspace, som er to organisationer, der udfører et betydningsfuldt arbejde i forbindelse med de unges trivsel. De to organisationer, kunne desværre ikke være behjælpelige grundet de nuværende restriktioner i forbindelse med Covid-19. Hvad årsagen til den manglende interesse for deltagelsen i specialets undersøgelse skyldes, er svær at vurdere. Men jeg formoder, at årsagern til dette kan skyldes, at jeg undersøger en anden målgruppe, end jeg tidligere har beskæftiget mig med. Hvortil jeg antager, at jeg med mit opslag på de sociale medier, ikke har formået i stærk nok grad at nå ud til en bredere del af målgruppen. Trods alt, er det i dette speciale lykkedes at repræsentere fire unge kvinder i 20'erne, som deler deres personlige oplevelser og synspunkter, af kærlighed og parforhold blandt unge i nutiden. Betydningsfuldt i processen med udvælgelsen af informanterne, har for mit vedkommende været, at jeg intet tidligere kendskab har til informanterne for ikke at lade mit kendskab få indflydelse på min fortolkning af meningsindholdet i interviewene. De tre informanter er blevet tildelt fiktive kaldenavne, for at sikre deres anonymitet i dette speciale og er således:

Merle er 25 år og er i gang med at skrive sin afsluttende specialeafhandling som psykologistuderende, hvilket hermed optager meget af Merles tid på nuværende tidspunkt. Merle er i et parforhold gennem

fire år og bor sammen med sin kæreste. Ud over at bruge tid med sin kæreste, benytter Merle sin fritid med sine venner, hvilket Merle tillægger stor værdi i sin tilværelse.

Eva er 28 år og arbejder til dagligt som sygeplejerske. Eva har været single i snart fire år, og håber på at finde en mand som hun kan dele resten af livet med. I sin fritid, interesserer Eva sig for den spirituelle verden, hvilket hun fortæller fungerer som et rart tilflugtssted i en hektisk hverdag. Derudover holder Eva meget af, at tilbringe sin tid med sin familie og vennekreds.

Louise er 26 år og er på nuværende tidspunkt sygemeldt grundet en ulykke med sin hest. Inden ulykken for cirka et års tid siden, arbejdede Louise som bartender. Som følge af Louises ulykke fortæller Louise, at hun på nuværende tidspunkt er meget optaget af at finde nye veje i sin tilværelse. Louise er single, men drømmer i høj grad om at finde den eneste ene som hun kan stifte en familie med.

Sisse er 26 år og arbejder til dagligt som projektkoordinator i reklamebranchen. Sisse er for et år siden kommet i et parforhold og er for nylig flyttet sammen med sin kæreste. I fritiden bruger Sisse meget tid på at holde sig aktiv og udover dette, tillægger hun sin sociale omgangskreds stor værdi i tilværelsen.

Etiske overvejelser

Professor Svend Brinkmann argumenterer for, at der indenfor alle typer for forskning er nogle generelle etiske overvejelser, man som forsker skal foretage sig (Tanggaard & Brinkmann, 2017, s. 463-476). Oftest indebærer kvalitativ forskning, hvilket også er tilfældet i nærværende speciale, følsomme og personlige beretninger om de personer, der indgår i undersøgelsen, som bliver publiceret og delt i offentligheden. Derfor er det ifølge Brinkmann nødvendigt, at forskeren med henblik på at beskytte personerne, som påvirkes af undersøgelsens faglige sigte, optræder hensynsfuld og udviser agtsomhed (Tanggaard & Brinkmann, 2017, s. 476) Med dette bevæggrund fremhæver Brinkmann en huskeliste over fire etiske overvejelser, som forskeren må foretage sig (Tanggaard & Brinkmann, 2017, s. 477). De fire etiske dimensioner drejer sig om følgende: *informeret samtykke, fortrolighed, konsekvenser og om selve forskerrollen i forskningsprocessen* (Tanggaard & Brinkmann, 2017, s. 477-487). I forbindelse med nærværende speciale har jeg således for at tage bedst muligt hånd om undersøgelses informanter, gjort mig grundige overvejelser med udgangspunkt

i Brinkmanns huskeliste. I begyndelsen af søgningen af informanterne, blev der i opslaget oplyst om undersøgelsens formål og yderligere relevante informationer som, at informanterne og andre genkendelige oplysninger vil fremstå anonymiseret. Baseret på, at informanterne i specialet allesammen er myndige, har jeg i forbindelse med deres deltagelse i interviewet vurderet, at et mundtlig samtykke er tilstrækkeligt. Mine overvejelser vedrørende, hvilke mulige konsekvenser specialets kvalitative undersøgelse kan få, berører i særdeleshed en forsigtighed overfor informanternes følsomme fortællinger, og dermed også min egen rolle som forsker i forskningsprocessen. Spørgsmålene, som bliver stillet i interviewet er derfor udarbejdet med en forsigtighed, med henblik på ikke at skubbe informanterne i en bestemt retning i deres fortællinger. Ydermere er det blevet tydeliggjort over for informanterne, at hvis et af spørgsmålene skulle forekomme ubehageligt at svare på, må dette undlades. Denne oplysning er vigtig med henblik på, at informanterne ikke overskrider deres egne personlige grænser i deres fortællinger, hvilket efterfølgende kan være forbundet med ubehag hos den enkelte (Tanggaard & Brinkmann, 2017, s. 478).

Efterbehandling af empiri

Hvert interview er med godkendelse af undersøgelsens informanter blevet lydoptaget, hvorefter de kort tid efter afholdelsen af interviewene, er blevet transskriberet fra tale til skrift. Dette med henblik på at gøre interviewet let tilgængeligt og anvendeligt til udarbejdelsen, i selve analysen af det empiriske datamateriale. I nogle forskningssammenhænge kan det i selve transskriberingen, være udslagsgivende for undersøgelsen at bibeholde helt præcise detaljer som informanternes toneleje eller nøjagtige tidsangivelser, for at fastholde meningsindholdet i det sagte, hvor i andre undersøgelser vil dette ifølge Svend Brinkmann, være mindre relevant (Tanggaard & Brinkmann, 2017, s. 43-44). I transskriberingen af interviewene i dette speciale, har jeg valgt en forholdsvis simpel transskriptionsstrategi uden nogle meget præciserede detaljer. Jeg har således besluttet at udelade ord som "øh" og 'hm' samt ufuldendte ord, hvilke jeg har vurderet ikke er betydningsfulde for selve meningsindholdet i informanternes fortællinger.

Analysestrategi

Specialets kritiske hermeneutisk tilgang har betydning for, hvilken analysestrategi, der i dette speciale er relevant at foretage. Som tidligere nævnt er begrebet 'fortolkning' fundamentet som hermeneutikken bygger på, hvilket hermed vil udgøre omdrejningspunktet for udarbejdelsen i selve

analysen, af den indsamlede empiri i dette speciale. Som følge af den hermeneutiske cirkel, som indebærer en permanent vekselvirkning mellem del og helhed betyder det, at jeg i nærværende speciale arbejder ud fra et samspil mellem den induktive og deduktive analyseform (Kvale & Brinkmann, 2009, s. 233-237). Den deduktive analyseform i dette speciale er resultatet af, at det indenfor den hermeneutiske videnskabstradition som forsker, ikke er muligt at træde uden for sin egen forforståelse om feltet (Kvale & Brinkmann, 2009, s. 233-237). Den induktive analyseform anvendes hermed ved, at jeg i interviewene med specialets informanter, forholder mig åben overfor deres personlige oplevelser og synspunkter, og dermed lader specialets forforståelse blive udfordret og beriget med nye erfaringer (Kvale & Brinkmann, 2009, s. 233-237). I det følgende afsnit vil jeg kort udfolde, hvorledes jeg i selve analysen af det empiriske datamateriale, behandler fortolkningen af meningsindholdet i informanternes personlige oplevelser.

Meningsfortolkning

Professorerne Steinar Kvale og Svend Brinkmann omtaler tre forskellige fortolkningskontekster: *selvforståelse*, *kritisk commonsense-forståelse* og *en teoretisk forståelse* (Kvale & Brinkmann, 2009, s. 237). *Selvforståelseskonteksten* indebærer, at forskeren beskriver en gengivelse af informanternes egne opfattelser af deres fortællinger (Kvale & Brinkmann, 2009, s. 237). Formålet med analysen er dog ikke at redegøre for informanternes egne oplevelser, men at åbne op for en dybere forståelse af, hvad der ligger bag ved kvindernes oplevelser, som bliver muliggjort gennem en *kritisk commonsense-og teoretisk forståelse*. *Kritisk commonsense* indebærer en bredere forståelsesramme end bare en gengivelse af informanternes oplevelse, og giver forskeren mulighed for at fortolke med et udefra blik gennem inddragelse af almen viden om emnet (Kvale & Brinkmann, 2009, s. 238) Om den *teoretiske forståelse* skriver Kvale og Brinkmann, at der tilføjes en teoretisk forståelsesramme til meningsfortolkningen af informanternes fortællinger, som rækker ud over informanternes *selvforståelse* og en *kritisk commonsense-forståelse*. Dette medvirker til at belyse og fortolke informanternes udtalelser gennem relevant teori, der kan fremdrage ny viden (Kvale & Brinkmann, 2009, s. 239). Specialets analyse vil dermed med afsæt i den kritisk hermeneutiske tilgang i specialet, fungerer som en løbende vekselvirkning mellem de tre forskellige fortolkningskontekster som beskrevet.

7

ANALYSE

Specialets analyse har til formål med henblik på at kunne belyse unges mentale sundhed i nutiden at fremanalysere, hvilke strukturelle betingelser i samfundet, der undertrykker anerkendelsesbetingelserne for fire unge kvinder i 20'erne, i deres oplevelser af kærlighed og parforhold. Indledningsvist vil hvert analysetema indeholde en kort introduktion, hvorefter jeg vil jeg påbegynde selve fortolkningsarbejdet. Hvert analysetema vil ligeledes afrundes med en delkonklusion. I delkonklusionerne tilstræber jeg mig at tydeliggøre, hvorledes de strukturelle betingelser i samfundet, indebærer et tab af anerkendelse for informanterne med det formål at besvare specialets første del af problemformuleringen. De fem analysetemaer i dette speciale er hermed følgende:

Analysetema 1) *Den overfladiske kærlighed*, Analysetema 2) *Den selviske kærlighed*, Analysetema 3) *Online kærlighed*, Analysetema 4) *Behovet for selvrealisering*, og Analysetema 6) *De unges selvforhold*

Analysetema 1 har til formål at opnå en forståelse af, hvilken betydning specialets fire informanter tillægger kærlighed og parforhold i dag. Hvortil analysetema 2, 3 og 4 har til formål at fremanalysere, hvilke strukturelle betingelser i samfundet, der hænger over kærlighedskulturen blandt unge i dag og indebærer et potentielt tab af anerkendelse hos specialets fire informanter. Afsluttende i analysetema 6 udfoldes, hvorledes informanternes tab af anerkendelse som konsekvens af de strukturelle betingelser i samfundet, påvirker informanternes selvforhold.

Analyssetema 1

I dette analyssetema undersøges det, hvilke forestillinger og hvilken betydning specialets fire unge kvinder tillægger kærligheden og parforholdet i dag. Dette undersøges med henblik på at opnå en forståelse af informanternes forventninger og behov i den forbindelse, er i overensstemmelse med den sociale virkelighed. Med dette for øje, bliver det således muligt at foretage en kritisk analyse i de følgende analyssetemaer af, hvorledes de strukturelle betingelser i samfundet belaster de unges muligheder for at opnå anerkendelse, i deres oplevelser af kærlighed og parforhold.

Den overfladiske kærlighed

Gennem informanternes fortællinger i interviewet bliver det tydeligt, hvordan specialets fire informanter skelner mellem den 'dybe kærlighed' og den kærlighedskultur, som ifølge informanterne dominerer blandt unge i dag. Dette kommer blandt andet til udtryk i det informanten Sisse udtaler: *"Jeg tror, at den overfladiske kærlighed er blevet nemmere, men den dybe kærlighed er blevet sværere at finde"* (Bilag, s. 6). I citatet antyder informanten Sisse, at hun oplever, at der forekommer to forskellige former for kærlighed, hvilke hun kendetegner som: *den overfladiske kærlighed* og *den dybe kærlighed*. Hun tilføjer dertil, hvordan den overfladiske kærlighed i dag er mere tilgængelig blandt unge, end den kærlighed som hun beskriver som værende den dybe. En lignende opdeling af to forskellige former for kærlighed, ses også i informanten Evas fortælling om sine egne forestillinger om kærligheden, hvori hun fortæller følgende:

"Jeg tror, at den kærlighed man går og drømmer om, og som jeg drømmer om, den tror jeg er meget sværere at få, altså den der rigtige kærlighed. Men den overfladiske kærlighed, som nok er den, der er på spil i dag er til bare for at dække de basale behov for nærhed, den tænker jeg er lettere" (Bilag, s. 35).

Ligesom informanten Sisse, antyder informanten Eva i sin fortælling to forskellige former for kærlighed. Den ene betegner hun som den *overfladiske kærlighed*, hvilket er den nøjagtige samme betegnelse som informanten Sisse benytter i sin beskrivelse af den kærlighedsform, som hærger blandt unge i dag. Ifølge informanten Evas fortælling, har *den overfladiske kærlighed* det sigte at dække menneskets overfladiske behov for nærhed. Den anden form for kærlighed, beskriver Eva som værende *den rigtige kærlighed*, og som den form for kærlighed som hun drømmer om. I den

sammenhæng pointerer informanten Eva ikke blot, at det er den kærlighed som hun går og drømmer om. Hun antyder, at det er den kærlighed som 'man' går og drømmer om. Ud fra dette kan det antages, at der blandt de unge findes nogle udbredte forestillinger om, hvordan kærligheden bør være.

Ud fra informanterne Sisse og Evas beskrivelser af de to forskellige former for kærlighed lader det til at være to former for kærlighed, som indebærer modstridende karakterer. Dette bliver præciseret i det Eva tilmed påpeger, at den kærlighed som hun går og drømmer om ikke er i overensstemmelse med den overfladiske kærlighed, som ifølge hende hærger blandt de unge i dag. Det fremgår hermed tydeligt i citatet af informanten Eva, at hun har en klar opfattelse af, hvilken form for kærlighed som hun tillægger værdi. Bemærkelsesværdigt finder jeg det i den sammenhæng, at informanten Eva benytter sig af ordet 'drømmer', hvorfra det kan antages, at den kærlighed som hun tillægger værdi, i dag rummer en urealistisk karakter. At dette er tilfældet er tilmed også i harmoni med informanten Sisses fortælling om, at den overfladiske kærlighed, der hærger blandt unge i dag er lettere tilgængelig end den dybe. Under interviewet kommer informanten Eva nærmere ind på, hvilke forventninger og forestillinger hun gør sig om kærlighed og parforhold:

“Altså jeg ved, at det er det jeg gerne vil ha’, men hvad det egentlig er, det er et godt spørgsmål... Jeg tror for mig, er det det mest trygge sted at være i hele verden, der hvor man ved, at der er en person, som uanset hvad altid bare er der og vil være der for en resten af livet” (Bilag, s. 34).

I citatet fortæller informanten Eva, hvordan et parforhold for hende indebærer tryghed og det at have tillid til, at personen uanset hvad vil være der for én gennem hele livet. Drømmen om en partner gennem hele livet deles også af informanten Sisse, som fortæller: *“Men jeg håber selv på den kærlighed ‘til døden os skiller’, det ønsker jeg mig virkelig selv. Jeg vil gerne have denne der ægte kærlighed”* (Bilag, s. 6). Udover at udtrykke et stærkt ønske om en partner gennem hele livet, pointerer informanten Sisse også, at dette er ensbetydende med at have opnået den 'ægte kærlighed'. Den 'ægte kærlighed', tolker jeg som værende den dybe kærlighed, der tidligere er blevet præsenteret strider imod den form for kærlighed, som hærger blandt unge i dag.

Informanterne Sisse og Evas fortællinger om den overfladiske kærlighed, som synes at hærge blandt unge i dag kan relateres til det skamfyldte samfund, hvor det for mennesket bliver afgørende at holde

sig på overfladen (Juul, 2017, s. 114-119). Bemærkelsesværdigt i den sammenhæng er, at både informanten Sisse og Eva efterstræber en dyb og stabil tilknytning til en partner.

Et andet eksempel på, hvilken betydning kærligheden og parforholdet har i tilværelsen hos informanterne, kommer til udtryk hos informanten Louise i det følgende citat, hvor hun fortæller: *“Jamen jeg har altid haft den der drøm med at gå i mine forældres fodspor. Det der med at blive tidligt gift, tidligt børn. Jeg har altid drømt om det her med at finde kærligheden og skabe en familie. Så kan alt andet egentlig være lidt lige meget”* (Bilag, s. 22) I citatet udfolder informanten Louise, sin egen opfattelse af meningen med livet, hvilket for Louise indebærer at finde kærligheden og stifte en familie. Hermed fremstår det tydeligt, hvorledes tre ud af fire af specialets informanter orienterer sig efter en dyb forbundethed, og tillægger et stabilt og trygt parforhold betydning i deres tilværelse. En af informanternes udtalelser om kærlighed og parforhold, ser jeg dog adskiller sig fra de andre informanternes fortællinger, hvilket jeg vil udfolde i det følgende:

“Jeg har sådan et ret realistisk, synes jeg selv, kynisk syn på kærlighed. På den måde, at jeg føler mig meget bevidst om, at forhold nok ikke varer hele livet. Og altså jeg ser ikke nogen slutning på mit forhold og jeg har ikke lyst til ikke at være sammen med ham. Men jeg har det sådan stadig i hovedet, at procentdelen eller chancen for at man er sammen med nogle hele livet, den er meget lille. Så jeg er ikke særlig klassisk romantisk på den der måde” (Bilag, s. 13).

I citatet ovenstående giver informanten Merle udtryk for, at hun oplever sig selv som værende en person, der har en mere kynisk, men realistisk forestilling om kærligheden. En opfattelse, som ifølge Merle strider imod den klassiske romantiske forståelse af kærlighed, hvor hun i overensstemmelse med specialets tre andre informanter, sætter lighedstegn ved, at denne forestilling indebærer en livslang partner. Dette er nemlig ifølge Merle en urealistisk forventning at have, fordi den ikke er i overensstemmelse med den sociale virkelighed. Interessant finder jeg det dog, at Merle samtidig udtrykker, at hun egentlig ønsker at blive sammen med sin nuværende kæreste i fremtiden. I forlængelse heraf, fortæller Merle længere inde i interviewet yderligere følgende: *“Altså jeg er også af den overbevisning, at man gerne vil og bør prøve at finde kærligheden, for det er da fantastisk, altså det er da det skønneste i verden at elske nogen, der også elsker en gennem et helt liv”* (Bilag, s. 15).

Når jeg ud fra ovenstående fortolker informanten Merles modstridende fortællinger med Brené Browns sårbarheds linse, så er det kyniske syn som Merle fortæller, at hun har på kærligheden i dag et skjold som hun har måtte tilegne sig som konsekvens af at være ung i et skamfyldt samfund. Ifølge Brown er kyniskhed en almindelig strategi, som mennesket benytter sig af indenfor en skamfyldt kulturr, i et forsøg på at komme sårbarhedens ubehag i forkøbet (Brown, 2016, s. 185-186). Dette sker i fortvivlelsen om at føle et personligt værd, og for ikke at ende med at blive helt ulykkelig i tilfældet af, at ens forventninger ikke bliver indfriet (Brown, 2016, s. 185-186). En beskyttelsesstrategi, som jeg fortolker for Merle bliver nødvendig at tilegne sig som ung i et accelererende og skamfyldt samfund.

Delkonklusion

Ovenstående analysetema viser, hvordan specialets fire informanter skelner mellem to former for kærlighed. Den ene form kærlighed, som informanterne taler frem i deres fortællinger er *den dybe kærlighed*, som sættes i relation til den klassiske romantiske forestilling om en livslang partner. Den anden form for kærlighed, betegner informanterne som værende *den overfladiske kærlighed*, hvilket er den kærlighedsform, som ifølge informanterne hærger blandt de unge i dag. *Den overfladiske kærlighed* som informanterne taler frem i dette analysetema, kan relateres til det skamfyldte samfund (Juul, 2017, 114-119). Analysetemaet viser yderligere, hvordan informanterne forbinder et kærlighedsforhold med det, der giver livet mening og formål. Tilmed, hvorledes informanterne i deres tilværelse, tillægger et trygt og stabilt parforhold værdi. Den betydning som informanterne i dette speciale, tillægger parforholdet i dag kan relateres til forskningsrapporten omhandlende 'Unge fællesskaber' (Bruselius-Jensen & Sørensen, 2017), der også påpeger, at de unge i dag tillægger samhørighed, en stor værdi i deres tilværelse.

Analyssetema 2

I forlængelse af analyssetema 1, hvor det er blevet udfoldet, at der blandt de unge i dag forekommer en overfladisk form for kærlighed vil jeg i dette afsnit undersøge, hvilke oplevelser specialiets fire informanter knytter til *den overfladiske kærlighed*. Dette vil jeg undersøge med henblik på at fremanalysere, hvilke strukturelle betingelser i samfundet, der undertrykker informanternes muligheder for at opnå *den dybe kærlighed*, og hvorledes dette indebærer et potentielt tab af anerkendelse.

Den selviske kærlighed

Ifølge sociologen Anders Petersen, er præstationsindividet underlagt den permanente usikkerheds betingelser, som kommer til udtryk i fodringen om konstant at opkvalificere egne kompetencer og evner (Petersen, 2016, s. 82). Dette konstante krav om at forbedre egne kvalifikationer, er genkendelig hos specialiets fire informanter i deres oplevelser af kærlighed og parforhold blandt unge i dag. Dette kommer blandt andet til udtryk i det informanten Louise udtaler: "*Så i dag er det nok mere til døden os skiller eller til det næste bedre kommer*" (Bilag, s. 26). I citatet fortæller Louise, hvordan hun oplever, at *den dybe kærlighed*, som indebærer den klassiske romantiske forestilling om til 'døden os skiller', i dag er blevet erstattet med '*til døden os skiller eller til det næste bedre kommer*'.

I informanten Louises fortælling kommer det til udtryk, hvordan parforholdet blandt unge i dag ifølge Louise er let udskiftelige når udsigterne for, at græsset er grønnere på den anden side. Dette kaster et lys over den overfladiske kærlighed, som er blevet udfoldet i analyssetema 1, og som om muligt kan forklare, hvorfor informanternes forventninger til et længerevarende parforhold i dag ikke er aktuel. Denne problematik som informanten Louise i citatet belyser tolker jeg, at informanten Eva under interviewet også taler sig ind i, og udtrykker herom følgende:

"Efter min mening... altså for mig er kærlighed, kærlighed og skal ikke sættes i sammenhæng med andre former for 'varer' eller altså jeg ved ikke, hvad jeg skal kalde det. Men kærligheden er for mig værdien i sig selv, men det som den værdi ikke længere er nok og at vi derfor også skal kunne bidrage med noget andet i det, som at se godt ud eller have et godt job eller hvad ved jeg" (Bilag, s. 38).

I citatet belyser informanten Eva, hvorledes de unge i dag synes at koble hinandens værd til kærlighed sammen med den enkeltes præstationer. Til at udfolde denne kærlighedskultur ønsker jeg at inddrage følgende citat af informanten Louise, som fortæller: *“Det er blevet for nemt at bytte hinanden ud men også blevet for narcissistisk, vil jeg næsten sige”* (Bilag, s. 25). I citatet giver Louise udtryk for, at hun oplever, at kærligheden blandt unge i dag er præget af en narcissistisk fornuft, hvilket kan relateres til det skamfyldte samfund, hvor narcissisme ikke blot er et personlighedstræk hos den enkelte, men fremtræder som en dominerende social karakter i samfundet (Juul, 2017, s. 40-42).

Som følge af informanternes fortællinger tyder det på, at kærlighedskulturen blandt unge i dag lader til at være underlagt en rationalisering og synes at have mistet sin meningsfuldhed, som følge af strategiske og målrationelle motiver. Dette fortolker jeg som en konsekvens af konkurrencestatens nyttetænkning, som hænger i det skamfyldte samfund. At konkurrencestatens yderligere har bevæget sig ind på de unges måde at anskue kærligheden og parforholdet på, skaber nogle bekymrende forudsætninger for unges muligheder, for at opnå anerkendelse i deres tilværelse.

Forsøger jeg at kaste lys over denne narcissistiske kærlighedskultur, gennem Browns sårbarhedslinse, så tolker jeg dette som en konsekvens af det skamfyldte samfund, som påvirker de unge til hele tiden at forsøge at være noget ud over det sædvanlige, for at føle sig tilstrækkelig og værd til kærlighed og tilhørsforhold. Det bevirker til, at de unge internaliserer samme fornuft, hvilket jeg fortolker danner et mønster og bevirker, at samme narcissistiske træk sniger sig ind på kærlighedskulturen, hvilket dermed yderligere bliver en belastning i de unges tilværelse. Dette kommer blandt andet til udtryk i nedenstående oplevelse fra informanten Eva, der fortæller:

“Jamen jeg tror bare at der lægger et pres hos unge mennesker i dag, som det i den grad også gjorde hos mig dengang og også stadig gør i dag, hvor det handler om at have den højeste uddannelse, den fedeste stil, lækreste krop og den største vennekreds som bare sætter urealistiske forventninger til, hvordan vi skal være og altså jeg læste til sygeplejerske dengang i mens han altså læste til arkitekt hvor der var en masse total coole piger, som efter min mening jo havde hele pakken, så hvorfor skulle han ville være sammen med en som mig, når han kunne få langt bedre derude?” (Bilag, s. 36)

Det ovenstående citat fra informanten Eva giver et tydeligt eksempel på, at der hænger en skamfyldt kærlighedskultur blandt de unge i dag. En kærlighedskultur, hvor det beundrings- og

anerkendelsesværdige, er den enkeltes præstationer. Informanten Eva fortæller i den sammenhæng, at hun sammenlignede sig med sin ekskærestes studieveninder, som var i gang med at tage en højere uddannelse end hun selv var. Det interessante jeg i den sammenhæng tolker er, at informanten Eva synes at tro på, at hun fortjener den skam og dermed ikke er værd at elske, fordi hun ikke er lige så smuk eller klog som sin ekskærestens studieveninder.

Ifølge informanten Louise, er informanten Eva ikke alene blandt de unge om at vurdere sig selv gennem andre, hun fortæller herom: "*Jamen altså folk har for travlt med at kigge over på den anden side og se om græsset er grønnere i stedet for at pleje deres eget. Har for travlt med 'ej, jeg skal se sådan og sådan ud' i stedet for at gøre det der gør en glad*" (Bilag, s. 23).

I det ovenstående citat belyser Louise, hvorledes hun oplever, at unge kvinder i dag sammenligner sig med hinanden, frem for at mærke efter, hvad der gør dem glad. Når jeg fortolker denne fortælling gennem sårbarhedslinsen, så står de unge midt i det skamfyldte samfunds ondeste drøm, hvor de er tvunget til ofre sig i kampen om anerkendelse og træffe et valg. Et valg, der drejer sig om, hvilken risiko, der bedst kan svare sig at give slip på - hvad andre folk tænker eller at give slip på ens egne følelser og værdier? Et ubarmhjertigt valg, som forekommer nødvendigt at foretage, for nutidens unge grundet frygten for at miste omverdens anerkendelse.

Delkonklusion

Ovenstående analysetema viser, hvorledes konkurrencestatens nyttetænkning hærger over informanternes oplevelser af kærlighed og parforhold. Parforholdet blandt de unge fastholdes, ifølge informanterne kun så længe, at det opleves som en personlig berigelse og dermed er let udskiftelige når udsigterne for, at græsset er grønnere på den anden side. Som følge heraf kan den fornuft, som hærger over parforholdet blandt de unge i dag relateres til samme fornuft som dominerer i selvets kultur. Med det for øje giver det klarhed over *den overfladiske kærlighed*, som er præsenteret i analysetema 1. Denne 'noget for noget' fornuft, som hærger over parforholdet medfører, at specialets informanter oplever et konstant krav om opkvalificere egne kompetencer for at gøre sig fortjent til en eventuel partners kærlighed. Af den årsag opstår en kamp om anerkendelse som medfører, at der opstår en præstationskultur blandt de unge, hvor de oplever at være i konkurrence med hinanden. Analyseteamet kaster hermed lys over, hvorledes de strukturelle betingelser i samfundet får den konsekvens, at det også skaber en skamfyldt kærlighedskultur blandt unge, hvilket yderligere

indebærer et tab af anerkendelse og bevirker til at forstærke skammen. Analysetemaet kan tilmed relateres til forskningsartiklen 'Picture Perfect', som fremviser, at præstation fremtræder som en afgørende ressource i de unges tilværelse (Sørensen, Pless, Katznelson & Nielsen, 2018, s. 42).

Analyssetema 3

I dette analyssetema undersøges informanternes oplevelser, af de sociale mediers indflydelse på kærlighedskulturen blandt unge i dag. Dette tema undersøges med henblik på at fremanalysere, hvilke strukturelle betingelser i samfundet, som kan relateres til informanternes personlige oplevelser i deres tilværelse, og som potentielt kan indebærer et tab af anerkendelse.

Online kærlighed

I sin teori om *højhastighedssamfundet* påpeger sociolog Hartmut Rosa, at *den teknologiske acceleration* i samfundet har medført et øget pres på nutidens individer (Rosa, 2014, s. 21). Som nævnt tidligere har internettet blandt andet forandret opdelingen af 'rum' og 'tid', hvilket har resulteret i en konstant udvikling af internettets muligheder. Med tiden er de sociale medier, således efterhånden blevet en mere eller mindre helt almindelig genstand i de unges tilværelse. Dette har også udviklet de unges muligheder for at finde en partner i nutiden. Denne udvikling er særlig iøjnefaldende under interviewene med informanterne, i deres oplevelser af kærlighed og parforhold i dag. Dette kommer blandt andet til udtryk i følgende udtalelse af informanten Sisse: *"Ja, jeg tror bare, at det er blevet så nemt at fralægge sig ansvaret overfor et menneske, fordi de her sociale medier, skaber en anden relation og respekt overfor hinanden"* (Bilag, s. 6).

I citatet fortæller Sisse, hvordan hun oplever, at de sociale medier har haft en negativ indflydelse på de unges måde at agere overfor hinanden på. En lignende oplevelse deles også af informanten Eva, som mener: *"Jeg tror bare, at den afstand sociale medier fører til også medfører en anden respekt overfor hinanden, altså at grænserne for, hvad der er okay er blevet meget mere bredt ud"* (Bilag, s. 31). I citatet kommer det til udtryk, hvordan informanten Eva, deler samme oplevelse som informanten Sisse. Ifølge Eva har de sociale medier også medført en u hensigtsmæssig udvikling, som har rykket og udvidet grænserne for, hvilken adfærd indenfor dating-kulturen, der synes at være acceptabel hos de unge. Et eksempel på denne udvikling som informanterne Sisse og Eva oplever, hærger over dating-kulturen blandt unge i dag, bliver illustreret i det nedenstående citat, hvor informanten Eva fortæller følgende:

“Jamen bare lige pludselig at afbryde al kontakt. Jeg har været på flere Tinder³ dates og dates, hvor jeg har set en person over længere tid og så lige pludselig stopper han bare med at svare eller tage kontakt til mig. Det er jo helt okay, at man ikke rigtig føler den er der, men bare at lade være med at melde det ud, det er jo bare den nemme løsning” (Bilag, s. 35).

I det ovenstående citat, giver Eva udtryk for, hvorledes hun indenfor netdating-kulturen blandt unge i dag oplever, at det er blevet almindeligt at afbryde kontakten med hinanden uden nogen form for meddelelse eller begrundelse, for årsagen til dette. Som følge heraf tyder det på, at den teknologiske acceleration i samfundet hermed - ikke blot for de unge har forandret muligheden for at finde en partner, men også har transformeret spillereglerne for at afbryde kontakten med hinanden igen. Denne udvikling indenfor dating-kulturen, hvor de unge uden nogen varsel afbryder kontakten med hinanden, tolker jeg kan være med til at aktivere de unges oplevelser af skam. Et andet eksempel, hvilket jeg fortolker kaster lys over, at netdating-kulturen er med til aktivere de unges oplevelser eller følelser af skam, italesættes af informanten Louise, idet hun fortæller følgende:

“Altså jeg synes, at der er sådan en tendens til, at Tinder forhold ikke bliver taget seriøse og det synes jeg er lidt strengt, fordi altså jeg kan godt se, hvor fanden skal man møde folk, så jeg synes egentlig, at det er en god metode, men den er så uspecifik Tinder. Der var engang, hvor det var sådan dates og så blev til sådan hook-up app føler jeg og nu ved jeg ikke rigtig, hvad det er fordi jeg ikke har været på det i lang tid” (Bilag, s. 27).

Informanten Louise fortæller i citatet ovenstående, hvordan hun oplever, at det sociale medie Tinder, ikke bliver anset som en seriøs måde at finde kærligheden på, men i stedet bliver anvendt som en form for ‘hook-up’ app. ‘Hook-up’ defineres som at have en form for intimitet med en anden person, uden at betragte den person som særlig betydningsfuld (<https://www.urbandictionary.com/define.php?term=hookup>). Ud fra dette tyder det på, at Tinder bliver benyttet hos de unge til at skabe nogle overfladiske relationer, der forekommer uden nogen dybere form for tilknytning til hinanden.

³ Tinder er et sociale medie og er i dag verdens mest benyttede dating applikation. (<https://www.help.tinder.com/hc/da/articles/115004647686-Hvad-er-Tinder->)

Til trods for, at informanten Eva tidligere under interviewet har givet udtryk for, at hun har haft dårlige oplevelser med Tinder, i hendes forsøg på at finde en partner. Så giver hun i det nedenstående citat en forklaring på, hvorfor hun stadig benytter sig af denne måde til at finde kærligheden på. Herom fortæller hun i det følgende citat:

“Jeg har beholdt Tinder, men jeg har slettet Instagram⁴ og snapchat⁵, fordi jeg simpelthen synes det hele bliver så overfladisk og det handler om, hvem der oplever det fedeste. Ligesom Tinder, hvor det hele bare i stedet drejer sig om, hvem der ser bedst ud og jeg ville ønske, at jeg kunne beslutte mig for at slette det også, men jeg ved bare ikke, hvor ellers skulle møde nogen mænd henne” (Bilag, s. 35).

I citatet fortæller Eva, at hun har taget et aktivt valg om at slette diverse sociale medier, fordi hun ikke kan identificere sig med den virkelighed, som hærger indenfor denne kultur. Samme kultur udtrykker Eva, tilmed også hærger over Tinder. Alligevel fortæller informanten Eva, at hun har valgt at beholde Tinder af den årsag, at hun ikke ved, hvor hun ellers kan skabe kontakt til en eventuel partner henne. Selv samme problematik er i dette analysetema, blevet nævnt af informanten Louise i det ovenskrevne.

Ud fra det ovenstående kan det hermed udledes, at specialets informanter forstår de sociale medier som afgørende, for unges søgen efter en eventuel partner i dag. At dette er tilfældet, forekommer paradoksalt i forhold til, at det i dette analysetema tidligere er blevet præsenteret, hvorledes netdating-kulturen blandt unge synes at blive benyttet til at skabe uforpligtende relationer med hinanden. Dette afspejler, hvorledes Eva i sit ønske om at finde en kærligheden er tvunget til at udføre nogle bestemte handlinger, som går imod hendes egne værdier. I forlængelse heraf forstår jeg, at nedenstående oplevelse af informanten Sisse, yderligere er med til at kaste lys over dette:

⁴ Instagram er et socialt medie, hvor brugerne har mulighed for at dele billeder og videoer med andre personer. Brugere får derigennem mulighed for at følge brugere som de finder interessante (<https://www.socialemedier.dk/hvad-er-instagram/>).

⁵ Snapchat er et socialt medie, der giver brugerne mulighed for at sende billeder, korte videoklip og beskeder til de venner, man selv har tilføjet til Snapchat (<https://www.socialemedier.dk/hvad-er-snapchat/>).

“Jeg tror, at man søger meget.. altså man har mange forestillinger, man ser nogle ting og liker nogle ting, og tænker ‘når ja, men det her kan måske være noget’ men det er bare super drænende. Det der med at man hele tiden føler man er på jagt. Ting er ikke så naturlige mere, som det nok var dengang mine forældre fandt hinanden. Man er hele tiden påvirket af, alle de muligheder, men som bare ikke er realistiske. Man finder jo altså ikke kærligheden efter tre swipes på Tinder. Det bliver jo en kamp, fordi det hele er så overfladisk” (Bilag, s. 5).

I citatet ovenstående udtrykker Sisse, hvordan hun forstår, at det tidligere blandt unge har været mere naturligt at finde kærligheden. I den forbindelse, giver hun udtryk for, at det for de unge i dag har udviklet sig til at være en kamp at opnå. Dette skyldes ifølge Sisse, at kærlighedskulturen blandt unge i dag forekommer overfladisk, hvilket understreger, at det forekommer vanskeligt for de unge i deres tilværelse, at opnå anerkendelse.

Ud fra det ovenstående kan det således antages, at der blandt de unge i dag udspiller sig en paradoksal kærlighedskultur. Til trods for at den teknologiske acceleration, har gjort det lettere tilgængeligt for nutiden unge at skabe kontakt med hinanden, synes det også at skabe en større følelsesmæssig afstand fra hinanden. At dette er tilfældet, tolker jeg som et tydeligt eksempel på Hartmut Rosas metafor om, at flere i dag ”...oplever, at de er fanget i en trædemølle, føler det, som om de går op ad en rulletrappe i den forkerte retning” (Rosa, 2014, s. 9). Denne udvikling indenfor kærligheds kulturen blandt de unge, gør det vanskeligt at opnå anerkendelse i deres tilværelse.

Forsøger jeg at belyse dette gennem sårbarhedens linse, så tolker jeg dette som den kontrol, at den manglende åbenhed overfor sårbarhed i det skamfyldte samfund, har fået over de unge i dag. At forholde sig til og overfor hinanden med en form for følelsesløshed, er ifølge Brené Brown et form for våben for at holde sårbarheden ude, med det formål ikke at risikere at miste omverdenens anerkendelse (Brown, 2016, s. 128). Denne følelsesløshed som de unge lader til at have tilegnet sig som konsekvens af det skamfyldte samfund, undertrykker således de unges muligheder for at leve et helhjertet liv.

Delkonklusion

Nærværende analysetema viser, hvordan den teknologiske acceleration ifølge informanterne, ikke blot har medført nye muligheder for at skabe kontakt blandt de unge, men også har ændret spillereglerne for at afbryde kontakten med hinanden igen. Paradoksalt til, at analysetemaet antyder, at der forekommer en overfladisk datingkultur blandt de unge, viser afsnittet yderligere, at informanterne oplever de teknologiske muligheder som afgørende for at finde kærligheden i dag. Analysetemaet antyder i den forbindelse, hvorledes de unge indenfor kærligheds kulturen, synes at have fortrængt moralen i deres adfærd overfor hinanden. Tilmed hvordan de synes at handle med en form for følelseløshed, som gør det svært for unge at leve et helhjertet liv. Denne adfærd, tolker jeg som en konsekvens af det skamfyldte samfund, hvilket indebærer et tab af de unges muligheder for at opnå anerkendelse i deres tilværelse.

Analyssetema 4

I dette analyssetema udfoldes og undersøges informanternes fortællinger, som bærer præg af den stigende individualiseringstendens i det skamfyldte samfund. Dette undersøges med henblik på at belyse, hvorledes de strukturelle betingelser i samfundet påvirker de unges oplevelser af kærlighed og parforhold, og hermed kan indebærer et potentielt tab af anerkendelse i de unges tilværelse.

Behovet for selvrealisering

Interviewene med speciallets informanter er i høj grad præget af en orientering, der kan relateres til den stigende individualisering, der forekommer indenfor det skamfyldte samfund, og som ifølge Søren Juul har medført nye former for meningsløshed og tomhed hos mennesket i dag (Juul, 2017, s. 24-29). Hvorledes denne individualisering, kommer til udtryk i informanternes oplevelser af kærlighed og parforhold i dag, ses blandt andet i det informanten Eva i det følgende citat fortæller:

“Jeg tror da også, at vi skal huske at tænke på, altså at den her udvikling af kærlighed også fører noget positivt med sig, hvis man tænker rettigheder og at ‘kærlighed’ engang har været spørgsmål om faktisk nærmest overlevelse, altså at gifte sig med en, der kunne sørge for en resten af livet. Heldigvis har vi jo i dag en anden frihed til selv at vælge, hvem vi har lyst til at være sammen med, fordi vi jo ikke er afhængige af hinanden på den måde. Men ideen med frihed har måske blevet til et pres i stedet for og fører til at den der her forestilling om evig kærlighed slet ikke er til stede mere” (Bilag, s. 36).

I citatet ovenstående fremgår det, hvorledes informanten Eva forstår, at kærligheden og parforholdet har gennemgået en positiv udvikling. Tidligere har det ifølge Eva kunne dreje sig om et spørgsmål om ren overlevelse hos den enkelte, hvorved udviklingen i dag har sikret den enkeltes grundlæggende rettigheder som samfundsborger. Ikke desto mindre, har denne udvikling i samfundet, ifølge informanten Eva også påvirket kærligheden og parforholdet i en u hensigtsmæssig retning, som har opløst menneskets behov for kærlighed og parforhold. Interessant i den sammenhæng finder jeg informanten Merle, som i det følgende fortæller:

“Jeg tror jeg synes, at det også er lidt gammeldags at have den der... at så finder man én og så er det bare det og så skal han være faren til min børn. Hvor jeg også synes, at der er noget sundt i at prøve nogle ting og finde sig selv og den der tendens bare at være alene om det. Men der også den

der med bare at skulle have en og er meget afhængige af at have en kæreste og jeg føler jo også, at jeg er afhængig af min kæreste på den måde, at jeg ville slet ikke vide, hvad jeg skulle gøre uden ham. Men jeg synes, at det er en dårlig holdning at have, at man ikke kan klare sig alene altså, at man skal have en eller anden altså det synes jeg er sådan et tegn på usikkerhed“ (Bilag, s. 14).

I ovenstående citat udtrykker informanten Merle en holdning om, at hun opfatter det som et svaghedstegn hos unge at være afhængig af en partner og have en mening om, at parforholdet skal holde resten af livet. I den forbindelse taler hun sig med beundring ind i en tendens, der lader til at forekomme blandt unge i dag, hvilket drejer sig om at 'finde sig selv' og realisere det gode liv uden en partner. Denne fortælling fremkommer dog modstridende til, at Merle i samme citat giver udtryk for, at hun selv oplever en form for afhængighed til sin nuværende kæreste. Sådanne modstridende fortællinger hos informanten Merle kommer flere gange til udtryk gennem interviewet. Ifølge Brené Brown er denne adfærd hos individet, en klassisk form for strategi i forsøget på at bevare kontrol og udøve magt over situationer indenfor en skamfyldt kultur, for ikke at udvise sårbarhed (Brown, 2016, s. 168-172). Brown betegner det som en form for rustning indenfor en mentalitet, hvor man enten er 'offer i livet' - en taber, der ikke kan tage vare på sig selv, og ellers betragter man truslen som en udnyttelsesfaktor - som en 'rigtig vinder' (Brown, 2016, s. 168-172). Som følge af dette, tolker jeg informanten Merles modstridende fortællinger i interviewet, som en konsekvens af præstationssamfundets 'taber' og 'vinder' mentalitet, der hærger i det skamfyldte samfund i dag, der gør Merle fremmed overfor sine egne følelser og værdier.

Informanten Merles holdning, lader dog også til at deles af andre unge, hvilket kommer til udtryk hos informanten Eva, som i det følgende fortæller: *“Jeg tror bare der er en forestilling om, at vi skal kunne finde ud af alting selv. Altså så når man ikke kan det selv, så er det som om man bliver stemplet som svag og uduelig”* (Bilag, s. 36). I citatet forstår jeg, at informanten Eva taler sig ind i samme opfattelse som informanten Merle. Denne opfattelse ser jeg yderligere bliver uddybet under interviewet med informanten Merle, i det hun fortæller:

“Jeg tror, at det i hvert fald er ret moderne at have sådan en tankegang om 'jeg behøver ikke en kæreste eller børn for at være lykkelig, jeg skal egentlig finde ud af, hvad der gør mig lykkelig. som ikke er at elske et andet menneske som giver mig bekræftelse på den måde' ikke?” (Bilag, s. 14).

Ovenstående citat viser, hvordan informanten Merle oplever, at de unge mennesker i dag lader til have en opfattelse af, at det gode liv forekommer uafhængigt af en partner. I stedet synes det efterstræbelsesværdige at tage ansvar for sit eget liv, for derigennem at kunne udforske livets muligheder og realisere det gode liv. Som følge heraf kan det antages at parforholdet og kærligheden blandt de unge i dag, tilmed også forekommer overflødigt. Dette tolker jeg som en konsekvens af fornuften i det skamfyldte samfund, hvor den enkelte opmuntres til at forstå det gode liv uafhængigt af andre. Men da anerkendelse ikke kan realiseres på egen hånd, indebærer dette et tab af de unges muligheder for at opnå anerkendelse i deres tilværelse.

Interessant i forlængelse af det ovenstående, finder jeg informanten Sisses fortællinger, som jeg i det nedenstående ønsker at udfolde. Informanten Sisse fortæller, at hun i flere år har været single og at hun derfor føler dyb glæde ved at have fundet sin nuværende kæreste. Adspurgt til årsagen i den forbindelse, hvorfor hun har været single i en så lang periode, forklarer Sisse følgende:

“Jeg tror bare, at jeg havde nemmere ved... jeg tror godt man kan finde sig selv i et forhold, men man skal også finde hinanden. Og hvis jeg skulle fokusere på at finde min plads i livet og finde min vej og mine prioriteter, så tror jeg det ville være svært at skulle fokusere på at tilfredsstille et andet menneske” (Bilag, s. 3).

I det ovenstående citat fortæller informanten Sisse, at hun oplevede en nødvendighed for at finde sig selv, inden hun fandt sammen med en partner. Bemærkelsesværdigt i citatet finder jeg det, at Sisses fortælling efter min mening indeholder en tvetydighed. Denne tvetydighed forstår jeg, at hun er med til at kaste lys over i det følgende citat: *“Man skal jo lære at elske sig selv på en eller anden måde, synes jeg lidt før man kan elske en anden. Og jeg tror, at jeg har haft svært ved i mange år og tro på mig selv og mine evner og finde ro i at de er tilstrækkelige”* (Bilag, s. 2).

I citatet kaster informanten Sisse lys over, hvorledes det i virkeligheden drejede sig om en manglende tro på at være tilstrækkelig til kærlighed. For udfolde dette, ønsker jeg at koble det sammen med den rationaliseringsproces, der i analysetema 2 er blevet præsenteret hærger over kærlighedskulturen blandt unge i dag. Interessant finder jeg det, hvorledes denne selvrealiseringstendens, som bliver belyst i dette afsnit, egentlig forekommer som en frivillig handling blandt de unge. Eller i virkeligheden drejer sig om en frygt hos de unge, for ikke at være tilstrækkelig og dermed uværdig

til kærlighed, på baggrund af de høje krav til den enkelte, som er tilstede indenfor den skamfyldte kærlighedskultur blandt de unge? Informanten Sisse fortæller herom følgende:

“Jeg tror, at man bruger det ord til at beskytte sig selv og lægge låg på nogle ting. Altså i forhold til at man har brug for at finde sig selv, så er det jo i bund og grund en undskyldning for at man har brug for noget andet. Så er det jo ikke fordi man ikke kan finde sig selv, så er det jo nok fordi man prøver på at komme med et ikke konkret svar på, hvorfor ting ikke fungerer. Og nok også det med at jeg skulle finde mig selv som single, tror jeg egentlig bunder i, at det er fordi det ikke har været nemt at finde én” (Bilag, s. 4).

I citatet ovenstående belyser informanten Sisse, hvorledes hun oplever, at denne selvrealiseringstendens blandt unge, ikke forekommer som nogen frivillig handling. I stedet udtrykker Sisse, at hun oplever, at denne tendens fungerer som en undskyldning, og en måde at beskytte sig selv mod nogle betingelser i de unges tilværelse, som gør det svært at finde en partner.

Ifølge Brené Brown er *perfektionisme* en almindelig forsvarsmekanisme hos mennesket, i forsøget på at beskytte sig selv mod sårbarhedens ubehag i en skamfyldt kultur (Brown, 2016, s. 140-143). Perfektionismen drejer sig om den enkeltes overbevisning om, at hvis man blot man formår at præstere bedre, så bliver det muligt at slippe udenom den pinefulde følelse, som følger med i en skamfyldt kultur (Brown, 2016, s. 140-143). Grundlæggende drejer perfektionismen sig således om, et forsøg på at gøre sig værd til andres anerkendelse - en form for kamp mod skammen, som sker i fortvivlelsen og længslen efter at føle kærlighed og tilhørsforhold i tilværelsen (Brown, 2016, s. 140-143). Når jeg således fortolker dette analysetema gennem sårbarhedslinsen, forstår jeg denne selvrealiseringstendens som en konsekvens af det skamfyldte samfund, som yderligere aktiverer en skamfyldt kærlighedskultur blandt de unge. Jeg antager, at de unge synes at tro på præstationskulturens mantra i det skamfyldte samfund om, at hvis blot man kæmper hårdt nok for at blive endnu smukkere, klogere, tyndere eller bedre til noget, så gør man sig fortjent til anerkendelse. Hermed tolker jeg, at denne tendens i virkeligheden domhandler en kamp mod sårbarhedens ubehag som konsekvens af fraværet af anerkendelse i de unges tilværelse, som hermed undertrykker deres muligheder for at leve et helhjertet liv.

Delkonklusion

Dette analysetema viser, hvorledes individualiseringen i det skamfyldte samfund tromler over informanternes oplevelser af kærlighed og parforhold, hvilket indebærer et tab af de unges muligheder for at opnå anerkendelse i deres tilværelse. Ifølge specialets informanter, forekommer der en tendens blandt unge i dag, hvor de unge forstår det ideelle i deres tilværelse, som det at have friheden til at realisere det gode liv på egen hånd. Som følge heraf synes parforholdet blandt unge at forekomme overflødig, hvilket ikke stemmer overens med analysetema 1. Paradoksalt peger analysetemaet dog også på, at denne 'selvrealiseringstendens' blandt de unge, ikke forekommer som nogen frivillig handling, men i stedet omhandler et forsøg på at efterleve de krav og forventninger, som er tilstede for den enkelte, indenfor en skamfyldt kærlighedskultur, for at gøre sig værd til et parforhold og kærlighed. Dette analysetema kan således relateres til forskningsrapporten omhandlende de 'Unge fællesskaber', der peger på, at de unges relationer, medfører et prioriterings- og vedligeholdelsesarbejde for at bevare (Bruselius-Jensen & Sørensen, 2017, s. 98).

Analyssetema 5

I de tidligere analyssetemaer er det primært blevet belyst, hvilke strukturelle betingelser i samfundet, som presser betingelserne for anerkendelse, i informanternes oplevelser af kærlighed og parforhold. I dette analyssetema ønsker jeg i stedet at dykke ned i, hvorledes dette synes at have indflydelse på informanternes forhold til sig selv og forståelse af deres berettigelse i livet. Dette tilstræber jeg mig at belyse med henblik på at kunne foretage en kritik af, hvorledes de strukturelle betingelser i samfundet påvirker de unges mentale sundhed i nutiden.

De unges selvforhold

I de ovenstående analyssetemaer er det blevet belyst, hvorledes der lader til at hærgne en skamfyldt kærlighedskultur blandt unge i dag. Indledningsvis til at belyse, hvilken indflydelse dette har på specialets informanter, ønsker jeg at trække på informanten Merle. Dette ønsker jeg fordi, at jeg forstår, at hun belyser en problematik i forbindelse med kærligheden og parforholdet, som jeg finder særligt bekymrende for de unges mentale sundhed i nutiden. Undervejs i interviewet med Merle, fortæller hun følgende: *“Og jeg tænkte, det er nemt nok at have sex med nogen, men det der med at skabe en relation, det var sådan lidt uhyggeligt”* (Bilag, s. 16).

I citatet ovenstående fortæller informanten Merle, at hun inden hun fandt sammen med sin nuværende kæreste oplevede, at det at have seksuelt samvær var lettere end at skabe en dybere følelsesmæssig relation med en anden person. I den sammenhæng påpeger Merle yderligere årsagen til dette, hvilket skyldtes, at hun oplevede det at etablere en dybere følelsesmæssig relation som skræmmende. Denne oplevelse som informanten Merle taler frem i ovenstående citat, kan relateres til informanten Eva, der under interviewet deler en lignende oplevelse.

Under interviewet fortæller informanten Eva, at hun ligesom informanten Sisse i dette speciale, ligeledes har været single i et par år. Informanten Eva fortæller yderligere, hvorledes hun er begyndt at trives i sin ukomplicerede tilværelse uden en partner. Vel at mærke i den sammenhæng er, at Eva tidligere under interviewet har udtrykt, at hun drømmer om at finde en partner, som hun kan dele resten af livet med. Adspurgt i interviewet om disse modstridende fortællinger uddyber Eva herom følgende: *“Jamen ved at være i et forhold føler jeg lidt, at man sætter sig selv på spil, hvis det giver*

mening? Hvis det bare er mig selv, så er det lidt begrænset, hvad jeg har at miste ved det” (Bilag, s. 33).

Ud fra dette citat bliver det tydeligt, at informanten Eva oplever, at det at indgå i et parforhold i dag er ensbetydende med at udsætte sig selv for en form for risiko. Denne oplevelse forstår jeg som værende i overensstemmelse med informanten Merles oplevelse, af at finde dybere følelsesmæssige relationer uhyggelige. I den forbindelse kan det hermed udledes, at både informanten Merle og informanten Eva deler samme oplevelse, af at forbinde det at indgå i et parforhold med noget utrygt og usikkert.

En lignende oplevelse forstår jeg yderligere bliver bekræftet af informanten Sisse, som under interviewet fortæller: *“Jeg tror først, at det nu har jeg prioriteret mig selv og har turde at stole på det” (Bilag, s. 2).* Denne udtalelse viser, at informanten Sisse oplevede at skulle samle mod til at turde at tro, og have tillid til at indgå i et parforhold. På baggrund af de tre informanternes fortællinger fortolker jeg, at det for unge synes at kræve en form for robusthed at være i et parforhold i dag. En af årsagerne udover de problematikker, der tidligere er blevet belyst i analysetemaerne tolker jeg, at informanten Eva kaster lys over i det hun fortæller følgende: *“Ja, netop... altså det er sgu da skide svært at sætte sig selv i sådan en sårbar position når man godt er klar over at man aldrig kan vide, hvor lang tid noget kan være godt” (Bilag, s. 34).*

I ovenstående citat kommer det til udtryk, hvorledes informanten Eva forsøger at undvige en dybere følelsesmæssig relation, hvilket skyldes, at det for hende er forbundet med en for stor risiko. Ifølge Brené Brown er *undvigelse*, en naturlig måde for mennesket at forsøge at kontrollere sårbarhedens ubehag på i en kultur, hvor skammen hænger (Brown, 2016, s. 181-184). På baggrund heraf fortolker jeg ligeledes informanterne Sisse og Merles fortællinger, som et udtryk for samme undvigelsesstrategi som informanten Eva benytter sig af. Når jeg som følge af dette forsøger at forstå informanternes adfærd gennem sårbarhedslinsen, så tolker jeg det som et resultat af, at de unges tilværelse er gennemsyret af en intolerance overfor sårbarhed. Således er det blevet en for stor risiko for informanterne *at føle* i tilværelsen. Ifølge Brené Brown gør dette, det tæt på umuligt for de unge at opleve en forbundethed og mening med livet, hvilket fører til psykisk lidelse (Brown, 2016, s. 36).

I interviewene med specialets informanter kommer det yderligere til udtryk, hvorledes tre af informanterne oplever, at de har ageret på måder, hvor de ikke har handlet i overensstemmelse med egne følelser og værdier. Dette kommer blandt andet til udtryk i det følgende citat af informanten Sisse, i det hun udtaler:

“Hm, jamen jeg har følelsesmæssigt været bundet af nogle fyre undervejs som ikke har været godt, men så bliver man sådan hjernevasket af, at man jo alligevel skal holde denne her overfladiske facade at man jo stadig skal være ovenpå og man tilpasse sig, at det der sker, sker... ja, jeg tror bare, at jeg har underlagt mig selv i det og jeg tænker bare ‘kæft en rutsjebane jeg sejlede rundt i.’” (Bilag, s. 3)

I det ovenstående citat fortæller informanten Sisse, at hun inden hun fandt sammen med sin nuværende kæreste, følte sig nødsaget til at tage afstand fra egne følelser og værdier i hendes søgen efter en partner. Dette understreger ligeledes, hvorledes den skamfyldte kærlighedskultur tvinger informanterne til at handle i modstrid med dem selv, i deres længsel efter kærlighed. I den sammenhæng ønsker jeg tilmed at trække på informanten Louise, som fortæller:

“Swinger klub... Så startede jeg med at dyrke det og da jeg stoppede med det igen, manglede jeg den bekræftelse. For dernede var jo pludselig blevet vant til, at mændene ville mig” (Bilag, s. 23).

Informanten Louise fortæller i citatet, at hun i en periode i sit liv søgte til swinger miljøet, med det formål at opleve andre mænds påskønnelse. Min egen forforståelse af swinger miljøet indebærer, at dette miljø primært har til sigte at indfri nogle seksuelle lyster. Bekymrende finder jeg det således, at informanten Louise, forklarer det med følgende begrundelse: *“Jeg tror jeg brugte det som terapi... måske et bekræftelses terapi. Der stod jo mænd og savlede efter dig” (Bilag, s. 31),*

I det ovenstående citat fortæller informanten Louise, at hun benyttede swinger miljøet som behandlingsform til at opnå anerkendelse. Informanten Louises adfærd tolker jeg som en destruktiv strategi som hun ubevidst har måtte tilegne sig, som konsekvens af fraværet af anerkendelse i en tilværelse gennemsyret af skam.

Vel at mærke, havde denne behandlingsform ifølge informanten Louise, til formål at fremme en tilstand, men herom fortæller Louise i interviewet følgende: *“Det er jo nok ikke den sundeste måde*

at gøre det på, fordi det har jo nok gjort, at jeg har brudt mange af mine grænser, både seksuelt og følelsesmæssige grænser” (Bilag, s. 31) Som følge af dette bliver det tydeligt, hvorledes informanternes beskyttelsesstrategier til at undgå sårbarhedens ubehag i deres gennemgribende skamfyldte tilværelse, i stedet for at blive en løsning på noget, får større konsekvenser og bliver en belastning for de unges mentale sundhed.

Ud over det ovenstående, ser jeg yderligere en bekymrende problematik i forbindelse med de unges mentale sundhed i nutiden, komme til udtryk under interviewene med informanterne. Til at belyse dette, vil jeg endnu engang til en begyndelse inddrage informanten Louise, som i det følgende citat fortæller:

“Jeg vil sige, at primært, så ligger problemet hos en selv og så kan du altid smide sekundært ud til... nej fordi du tænker jo stadig over andres opfattelse af dig, men det jo stadig dit eget syn på deres opfattelser af dig, så jo, problemet ligger hos én selv” (Bilag, s. 24).

Adspurgt, hvor informanten Louise forstår problematikken ligger, når unge oplever kærlighedskulturen som vanskelig fortæller informanten Louise, at den primære årsag ligger hos den unge selv. Den selv samme opfattelse, taler informanten Sisse frem i det følgende citat: *“Og som ordsproget lyder: ‘misundelse er en grim ting’, fordi det er noget man ikke selv har, så det jo ens egen skyld, at man selv ligger og dealer med at man ikke føler sig god nok. Man kan ikke skyde skylden på andre”* (Bilag, s. 8).

Det ovenstående afspejler, hvorledes informanterne Sisse og Louise forstår, at den enkelte ung bærer skylden selv og hermed fortjener den skamfulde følelse eller oplevelse som dette medfører. Denne opfattelse som informanterne Sisse og Louise deler, tolker jeg som en resultat af at være ung i et skamfyldt samfund. I det skamfyldte samfund er den eneste, som har ansvaret for egen tilværelse - individet selv (Petersen, 2016, s. 67-69).

Adspurgt i den sammenhæng om det ikke er i orden at give udtryk for, at noget forekommer svært i forbindelse med kærligheden, fortæller informanten Louise hertil følgende: *“Jamen altså det synes jeg da, at alle vil sige jo til, men der er da ingen, som har lyst til at vise det. Vi vil jo helst gerne være store og stærke”* (Bilag, s. 27). En lignende fortælling kommer også til udtryk hos informanten Sisse

i det hun under interviewet siger: *“Jeg kunne aldrig finde på at sige det højt, fordi jeg føler, at det så vil være mig, der igen, at det er min egen skyld og jeg har ikke lyst til at sige, at jeg har et problem”* (Bilag, s. 9).

Når jeg som følge heraf, kaster lys over informanten Louises og Evas fortællinger i det ovenstående, så tolker jeg dette yderligere som en konsekvens af, hvorledes de internaliserer samme sårbarheds intolerance, som hænger i det skamfyldte samfund. Dette bevirker til – ikke blot at afbryde deres egen forbindelse til en meningsfuld tilknytning til tilværelsen, men afskærmer tilmed også andre unge i højere grad for at kunne leve et helhjertet liv.

Delkonklusion

Dette analysetema viser, hvorledes den kraftfulde storm af skam/fraværet af anerkendelse i de unges tilværelse, bliver årsagen til, at de unge i deres længsel efter kærlighed og efter at føle personligt værd, tilegner sig forskellige destruktive adfærdsformer. Disse destruktive adfærdsnormer opstår som en form beskyttelsesstrategier, i informanternes forsøg på at undgå sårbarhedens ubehag i gennemgribende skamfyldt tilværelse. Analysetemaet viser i den forbindelse, hvorledes disse beskyttelsesstrategier som informanterne benytter sig af, ikke bliver nogen løsning på problemet. I stedet bevirker beskyttelsesstrategierne yderligere at belaste de unges mentale sundhed, hvilket skubber dem selv - men også andre unge længere væk fra sårbarheden, og hermed fra at opleve en meningsfuld tilknytning til tilværelsen.

8

KONKLUSION

Med dette speciale har formålet været at bidrage med en undersøgelse, som kan belyse unges mentale sundhed i Danmark. På baggrund af, at nyere undersøgelser peger på, at en bredere målgruppe af unge rammes på deres psykiske helbred end tidligere, har jeg i dette speciale beskæftiget mig med at kaste lys over nogle strukturelle betingelser i samfundet. Med udgangspunkt i en kritisk hermeneutisk tilgang, har anerkendelsesidealet således fungeret som det normative omdrejningspunkt for en kritisk analyse i dette speciale.

Gennem det dialektiske samspil, har jeg i indeværende speciale vist, hvorledes de strukturelle forandringer i samfundet har bevirket, at gøre det vanskeligt for mennesket at opnå anerkendelse i deres tilværelse. Tilmed har jeg vist, hvorledes dette bidrager til at forstærke menneskets følelse og oplevelse af at være utilstrækkelig, og dermed uværdig til kærlighed og tilhørsforhold, hvilket forhindrer mennesker i at leve et helhjertet liv. Resultatet af analysen og de tilhørende delkonklusioner viser tilmed, hvordan informanterne internaliserer samfundets fornuft i deres egen tilværelse. Dette udløser en endnu kraftigere oplevelse og følelse hos specialiets informanter af, at tro at være utilstrækkelig og uværdig til kærlighed. Tilmed skubber dette informanterne endnu længere væk fra et helhjertet liv. Som konsekvens af fraværet af anerkendelse i informanternes tilværelse, viser analysen yderligere, hvorledes dette fører til, at informanterne tilegner sig destruktive adfærdsmønstre i deres længsel efter at føle kærlighed og personligt værd. Specialet påviser således, at de strukturelle betingelser for anerkendelse i samfundet, belaster informanters mentale sundhed. Som følge heraf peger dette speciale på, relevansen af at rette fokus mod det strukturelle niveau i samfundet, for at fremme de unges mentale sundhed i nutiden. Dette ønsker jeg at dykke yderligere ned i, i det afsluttende kapitel i dette speciale.

Specialets empiriske analyse afdækker en beskeden del af de unges tilværelse, og repræsenterer yderligere kun en lille del af den samlede population. Men med det dialektiske samspil i dette speciale, har det dog været muligt at bevare blikket for bredden. Af den årsag styrkes sandsynligheden for, at specialiets resultater vil være gældende for en bredere gruppe af unge og tilmed ramme en større del af de unges tilværelse, end belyst i dette speciale. Resultaterne i indeværende speciale er min egen fortolkende forståelse af, hvad der er på spil og belaster de unges mentale sundhed i nutiden, og er hermed åben for indvendinger og kritik.

9

PERSPEKTIVERING

Med udgangspunkt i specialets resultater, ønsker jeg afslutningsvis i dette kapitel at præsentere egne overvejelser over mulige sundhedsfremmende indsatser på ungdomsområdet.

Sundhedsfremme på ungdomsområdet

Specialets anerkendelsesideal giver hverken nogen konkret løsning eller en brugsanvisning til, hvordan man i Danmark kan sikre, at unge ikke længere oplever dårlig mental sundhed. Til trods for dette, giver det en vinkel på, hvad der bør være fokus på i tilrettelæggelsen af sundhedsfremmende indsatser på ungdomsområdet. Når et *helhjertet* (Brown, 2016) liv således er målet for nutidens unge, bør vi stræbe efter at tilrettelægge sundhedsfremmende indsatser, som udviser empati overfor skam. Med dette mener jeg, at det er nødvendigt med nogle sundhedsfremmende indsatser, der beskytter de unge overfor at bebrejde sig selv og føle sig utilstrækkelige. Vel at mærke, er jeg bevidst om, at det er urealistisk at tro, at det er muligt at tilrettelægge et samfund, der forekommer fuldstændig modstandsdygtig overfor skam. Men jeg ser et potentiale til forbedring og til at skabe rummelighed overfor sårbarhed i de unges tilværelse, som dermed vil give de unge mulighed for at følge deres hjerter og plads til at bevæge sig i anden retning, uden at være bange for at snuble på deres vej. Derigennem tror jeg også, at kvartlivskrisen vil være lettere for nutidens unge at bevæge sig udenom.

Et konkret område, hvor jeg ser et potentiale for at fremme de unges mentale sundhed i nutiden, er inden for uddannelsessystemet. På baggrund af dette speciale, kan det udledes, at karaktererne indenfor uddannelsessystemet bevirker til aktivere de unges skam i nutiden. Uddannelsessystemet er en kultur, hvor der ikke er plads til fejltagelser, hvis de unge skal være sikre på at få et 12-tal. Når jeg ser uddannelseskulturen gennem specialets såkaldte sårbarhedslinse ser jeg, hvordan karaktererne inden for uddannelsessystemet, bevirker at lukke ned for de unges engagement og kreativitet i deres forsøg på at passe ind i kriterierne for den gode karakter. Jeg ser heri et potentiale, hvor det vil være muligt at beskytte de unge mod dårlig mental sundhed i fremtiden.

LITTERATURLISTE

Bøger

Bruselius-Jensen, M., & Sørensen, N. U. (2017). *Unges fællesskaber: Mellem selvfølgelighed og vedligeholdelse*. Aalborg Universitetsforlag

Görlich, A., Pless, M., Katznelson, N., & Graversen, L. (2019). *Ny udsathed i ungdomslivet*. København: Hans Reitzels Forlag.

Honneth, A. (2003). *Behovet for anerkendelse*. København: Hans Reitzels Forlag.

Juul, S. (2017). *Selvets Kultur*. København: Hans Reitzels Forlag.

Kvale, S., & Brinkmann, S. (2009). *Interview: Introduktion til et håndværk* (2. udg.). København, Hans Reitzels Forlag.

Pedersen, O.K. (2011). *Konkurrencestaten*. København: Hans Reitzels Forlag.

Petersen, A. (2016). *Præstationssamfundet*. København: Hans Reitzels Forlag.

Tanggaard, L. & Brinkmann, S. (2017). *Kvalitative metoder - en grundbog*. (2 udgave). København: Hans Reitzels Forlag.

Rosa, H. (2014). *Fremmedgørelse og acceleration*. København: Hans Reitzels Forlag.

Willig, R. (2003). Indledning. I: Honneth, A., *Behovet for anerkendelse*. København: Hans Reitzels Forlag.

Online bøger

Brown, B. (2016). *Glem hvad andre tænker* [EPub], Borgens Forlag: Saxo.

Juul, S. (2012). Hermeneutik. I: Juul, S. & Bransholm-Pedersen, K., *Samfundsvidenskabernes videnskabsteori - en indføring*. [EPub], København: Hans Reitzels Forlag.

Steinicke, H. (2016). Om forfatteren. I: Brown, B., *Glem hvad andre tænker*. [EPub], Borgens Forlag: Saxo.

Online dokumenter og websider

Center for Ungdomsforskning (Ukendt). *CeFU's forskning*. Lokaliseret d. 2. januar. 2021 på:
<https://www.cefu.dk/emner/forskning-samarbejde/cefus-forskning.aspx>

Sara Maarup Thomsen (2017, 18 november). *Kvartlivskrise - følelsen af at tabe uendelige muligheder på gulvet*. Lokaliseret d. 4. januar 2021 på:
<https://www.kristeligt-dagblad.dk/familieliv/kvartlivskrise-foelelsen-af-tabe-uendelige-muligheder-paa-gulvet>

Urban Dictionary (2007, 6 juni). *Hook'up*. Lokaliseret d. 7. februar, 2021 på:
<https://www.urbandictionary.com/define.php?term=hookup>

Tidsskrifter

Sørensen, N. U., Pless, M., Katznelson, N., & Nielsen, M. L. (2017). Picture Perfect: Præstationsorienteringer blandt unge i forskellige ungdomslivskontekster. *Nordisk Tidsskrift for Ungdomsforskning*, 17(2), 27-48.